БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 100 (2391). 22 май, чоршанба, 1963 йил. Баҳоси 2 тийин.

ФИДЕЛЬ КАСТРО КИЕВДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КИЕВ, 21 май. (ТАСС). Бугун Украина пойтахти Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг Биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош Министри Фидель Кастро Рус билан унинг ҳамроҳларини Москвага самимий узатиб қўйди.

Борисполь аэродромида фахрий қоровул саф тортиб турди. Куба Республикаси, СССР ва Украина ССР давлат гимнлари ижро этилди.

Фидель Кастрони КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси В. В. Шчербицкий, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. С. Коротченко ва республика Компартияси ҳамда ҳукуматининг бошқа раҳбарлари, Украина меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари узатиб қўйдилар.

ФИДЕЛЬ КАСТРО МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

МОСКВА, 21 май. (ТАСС мухбири). Куба революциясининг йўлбошчиси Фидель Кастро Рус бугун Киевдан Москвага қайтиб келди.

Внуково аэродромида ҳурматли меҳмонни КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин, СССР министрлари Р. Я. Малиновский ва А. А. Громико, давлат комитетларининг раислари С. А. Скачков ва В. Е. Семичастний ва бошқалар самимий кутиб олдилар.

МОҲИР ПИЛЛАКОРЛАР

ЯНГИЙЎЛ. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан телефон орқали олинди). Чахал опа Жалилова икки йилдан буён «Интернационал» колхозида моҳир пиллакор сифатида донг таратмоқда.

Барча агротехника тадбирларини ўз вақтида амалга оширган Чахал опа қуртларининг 16 кунда пилла ўрашига эришди. Дарҳақиқат ҳосил кўнгилдагидай бўлди. Моҳир пиллачи ярим қути қурт уруғидан давлатга 54 килограмм юқори сифатли пилла топширишга муваффақ бўлди. Белгиланган планни эса 200 процент қилиб адо этди.

Колхозда бундай тажрибали пиллакорлар анчагина топилади. Саломат Бекбўтаева ана шу пешқадамлардан биридир. У ҳам ярим қути қурт уруғидан 50 килограмм ҳосил топшириб, пешқадамлар сафидан ўрин олди.

ПИЛЛА ТОПШИРИШ ИЛҒОРЛАРИ

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Ленин номли колхозда пилла топшириш иши оммавий тус олди.

Бу колхоз пиллачилари 335 қути ипак қуртини парвариш қилиб, ҳар қути уруғдан пландаги 55 ўрнига 60 килограммдан пилла топшириш учун курашмоқдалар.

Э. ЮНУСОВ.

* * *

«Ленин йўли» колхозининг аъзоси Доно Каримова ҳар йили ҳам пилладан юқори ҳосил етиштиради. У бу йил 3 қути ипак қурти уруғидан 360 килограмм пилла топшириш мажбуриятини олган эди. Миришкор пиллачи ипак қуртларини меҳр билан парвариш қилганлиги туфайли унинг қуртлари барвақт дастага кирди. Доно опа биринчи бўлиб давлат омборига пилла жўнатди.

Ш. ХОЛМУҲАМЕДОВА.

Ўрта Чирчиқ.

* * *

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Калинин номли колхоз пиллачилари бу йил она-Ватанга 12 тоннага яқин пилла топширадилар. Шу кунларда колхозда давлат омборларига пилла жўнатиш ишлари авж олиб кетди.

Т. Абдухўжаева, Л. Мирубаева сингари илғор пиллачилар ҳар қути уруғдан 120 килограмм ҳисобида пилла териб олмоқдалар.

Шу бошқармадаги «ЎзССР 30 йиллиги» колхозининг С. Юнусова, З. Умарова, С. Аҳмедова, Қ. Тузилбоева каби моҳир пиллачилари ҳам пилла тайёрлаш топшириқларини адо этай деб қолдилар. Уларнинг ҳар бири бир қути қурт уруғидан 80—100 килограммдан пилла териб олишга аҳд қилишган.

А. ЖАЛОЛОВ,
Қ. БУЛГАНБОЕВ.

* * *

Бекободдаги Дзержинский номли колхозининг Робия Қудратова, Тожихон Тўхтаева, Қундуз Холиқова каби аъзолари пешқадам пиллачилардандир. Улар ҳар йили ҳам пилла тайёрлаш топшириғини биринчилар қатори бажаришади. Бу йил ҳам моҳир пиллачилар етиштирган пилла хирмони баракали бўлди. Улар ҳар қути уруғдан 100 килограммга етказиб пилла териб олишмоқда.

Ф. ЗИЕДУЛЛАЕВ.

* * *

Ўртоқ Қарши Исроилованн 2-«Оҳангарон» совхозининг ишчилари «пилланинг пири» деб аташади. Чунки у кўп йиллардан бери ипак қуртини меҳр билан парвариш қилиб, ундан юқори навли мўл-кўл пилла етиштиради. Шунинг учун ҳам Қарши опа пилла тайёрлаш планини сурункасига бажариб келади. Бу йил Исроилова бир қути уруғдан 125 килограмм пилла олишга аҳд қилган. Унинг звеносида пилла териш иши қизиб кетди.

Х. КАРИМОВ.

Суратда: кенгаш қатнашчиларидан бир группаси (чапдан): Душанба ипак комбинатининг йигирувчиси Зайнаб Ҳайдарова (Тожикистон ССР), Ашхабод галантерия фабрикасининг мастери Огулжерен Хўжақулиева (Туркманистон ССР) ва Тошкент тўқимачилик комбинатининг пилталовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Марҳамат Йўлдошева (Ўзбекистон ССР).

Б. Фомичев ва Р. Шамсуддинов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎРТА ОСИЁ БИРЛАШГАН ИҚТИСОДИЙ РАЙОНИ ИНДУСТРИЯСИ ЮКСАЛМОҚДА

Ўрта Осиё иқтисодий райони саноат ходимлари партия-хўжалик активининг йиғилиши 21 майда ўз ишини тамомлади. Йиғилиш икки кун давом этди.

Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши раиси С. И. Кадишевнинг «1963 йилги халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш ва Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши саноатини 1964 йилги ишга тайёрлаш вазифалари тўғрисида»ги доклади юзасидан иккинчи куни ўтказилган музокараларда Туркманистон касаба союзлари советининг раиси М. К. Шабасапов, Қирғизистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари К. В. Данилин, СССР Госплани ҳузуридаги Ўрта Осиё пахтачилик давлат комитетининг раиси Б. Н. Куликов, Ленинобод шойи комбинатининг директори Х. Бақоев, Туркманистон ССР «Лениннефть» нефть конлари бошқармаси конининг мудири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Резников, Душанба шаҳар партия комитетининг секретари С. П. Пўлатов, Қирғизистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бўлим мудири З. Омонқулова, Чирчиқ электрохимия комбинатининг директори В. Қодировлар сўзга чиқдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси раисининг ўринбосари В. К. Акулинцев нутқ сўзлади.

Йиғилиш муҳокама этилган масала юзасидан резолюция қабул қилди.

Ўрта Осиё иқтисодий райони Халқ хўжалиги кенгаши саноати ходимларининг 1963 йилги планни муддатидан илгари бажариш юзасидан социалистик мажбуриятлари якдиллик билан қабул қилинди.

Ўрта Осиё ва Юқори Волга иқтисодий районларининг саноат ходимлари ўртасида социалистик мусобақа тўғрисида шартнома тузиш юзасидан қарор қабул қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Н. С. Хрушчевга табрикнома қабул қилдилар. (ТАСС).

ЯНГИЛИК ИЗЛОВЧИЛАР

Янгилик изловчилар техника прогресси учун актив курашчилардир. Улар мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш бўйича олиб борилаётган умумхалқ курашининг олдинги сафида эканликлари билан фахрланмоқдалар. Шунинг учун ҳам областимиз саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотларида ижодий изланиш билан шуғулланувчилар сафи кенгаймоқда. Ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашга қаратилган таклифлар тобора кўпроқ тушмоқда.

Фақатгина ўтган йилнинг ўзида 19,5 миллион сўм давлат маблағини тежаб қолиш имконини берадиган таклифлар жорий қилинди. Бу олижаноб ҳаракатда 17 мингдан ортиқ киши иштирок этмоқда. Улар етти йилликнинг тўртинчи йилида 17 мингга яқин таклифни жорий қилишди.

Шуни қувонч билан қайд қилиш керакки, новаторларимизнинг бу йилги ишлари ҳам чакки эмас. Шу йилнинг ўтган биринчи кварталида давомида корхоналар, қурилиш ва транспорт ташкилотларида ижодий изланиш олиб бораётганлар бир неча мингта таклиф билан чиқишди. Бу таклифлар бирин-кетин амалга оширилаяпти.

Тиниб-тинчимаслар ҳаракатининг кенгайиши, сафининг кўпайишида Бутуниттифоқ рационализаторлик ва ихтирочилик жамиятининг корхоналардаги бошланғич ташкилотлари советлари катта роль ўйнамоқдалар. Уларнинг кўпчилиги ишлаб чиқариш новаторларининг ҳақиқий маслаҳатчиларига, ёрдамчиларига, кўмакчиларига айланган. Бу ташкилотлар ўз фаолиятларини тобора яхшилаб бормоқдалар, корхона ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг яхшиланишига кўпроқ таъсир кўрсатадиган бўлиб қолдилар.

Ўз сафига мингдан ортиқ инженер-техник ходим ва новаторларни бирлаштирган Олтинтопган руҳ-қўрғошин комбинатидаги бошланғич ташкилот советининг фаолияти бунга ёрқин мисол бўла олади. Агар ташкилот сафида бундан икки йил муқаддам 300 га яқин киши бўлса ҳозирги вақтда уларнинг сони минг кишидан ҳам ошиб кетди. Улар комбинат корхоналарида рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини кенгайтириш, бу ҳаракатга янги-янги ишчиларни жалб қилиш борасида ибратли ишлар қилмоқдалар. Ташкилотнинг ҳар бир аъзоси ўз иш жойида ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, меҳнат шароитини яхшилаш, асбоб-ускуналардан унумлироқ фойдаланиш йўлида ижодий изланиш олиб бормоқда. Ўзларининг қимматли таклифлари билан коллектив меҳнати натижаси баракали ва сифатли бўлишига ёрдам беришмоқда.

ВОИРнинг Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва иссиққа чидамли металлар комбинати, 2-мелкомбинат, экскаватор заводи ва бошқа ўнлаб корхоналардаги бошланғич ташкилотларининг фаолиятлари ой сайин яхшиланиб бормоқда.

Айрим саноат корхоналаридаги ВОИР Советлари ажойиб ташаббус бошлашди. Улар рационализаторлик ва ихтирочилик бюроларининг вазифаларини ўз зиммаларига ола бошладилар. Бу жуда яхши натижалар бераяпти. Оҳангарон ГРЭСида худди шундай бўлди. Совет тиниб-тинчимаслар ўртасида оммавий агитация олиб бориш, янги кишиларни новаторлик ҳаракатига жалб қилиш билангина шуғулланмай, шу билан бирга тушаётган рационализаторлик таклифларини ҳисобга олиб боради. Уларни амалга ошириш ёки оширмаслик масаласини кўриб чиқади, зарур топса корхона раҳбарларига таклифларни жорий қилишни тавсия этади.

Бизнинг фикримизча ана шу ташаббусни барча чоралар билан қўллаб-қувватлаш керак. Бундан фақатгина фойда кўрилади. Бир томондан, кўплаб давлат маблағини тежаб қолиш имкони туғилса, иккинчи томондан новаторлар сафини янада кенгайтириш, рационализаторлик таклифларининг иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш мумкин бўлади. Тажриба бу ишнинг жуда ҳам ҳаётий эканлигини исботлаб турибди. Айниқса рационализаторлик ва ихтирочилик бюросининг бошқа ишдан озод қилинган ходимлари бўлмаган жойларда бу ишни кечиктирмай амалга ошириш лозим.

ВОИРнинг кўпгина саноат, қурилиш ва транспорт корхоналаридаги бошланғич ташкилотлари партия-давлат контроль органларига яқиндан ёрдам беришлари мумкин. Бир қанча бошланғич ташкилотларида жамоат контроль группалари ташкил этилди ва улар яхши ишламоқда. Ҳозирги вақтда ана шундай группаларни барча ташкилотларда тузиш бўйича ишлар олиб борилаяпти. **Бундай группалар партия-давлат контроль органларига рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни ишлаб чиқаришга жорий қилишдаги бюрократизм, ўзибўларчилик фактларини очиб ташлаш ва уларга қарши кураш йўли билан ёрдам беришлари мумкин.**

ВОИРнинг областимиздаги бошланғич ташкилотлари фаолиятида айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас. Улар ҳали КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари талабларига жавоб берарли даражада ишламаётирлар. Кўпгина бошланғич ташкилотлари ўз сафларини кенгайтирмаяпти. Тошкентдаги чинни, подшипник, кровать, изолятор, электромаш заводлари ва бошқа корхоналардаги ташкилот аъзолари деярли бир йилчадан бери кўпаймаяпти. Айримларида эса камайиб кетаяпти.

Бунинг устига бир қанча бошланғич ташкилотлар тамомила фаолият кўрсатмаяпти. Тошкент газоаппарат, пахта тозалаш заводлари, йирик корхоналардан бири «Ташсельмаш» заводидаги бошланғич ташкилотларда шундай аҳвол юз бермоқда. Бу ташкилотлар рационализаторлар билан ишлашни унутиб юборишаяпти. Бунга тезда хотима бериш керак. Уларнинг фаолиятини жонлантириб юбориш кечиктириб бўлмас вазифадир.

Бунинг учун корхоналардаги бошланғич ташкилотлар фаолиятини яхшилаш, уларнинг ташкилотчилик иши даражасини ошириш, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини кенгайтириш керак. Шундай қилинса улар ўз зиммаларига юклатилган вазифанинг тўла уддасидан чиқа оладилар, областимиз саноати, қишлоқ хўжалиги, транспортини юксалтиришга, барча соҳада меҳнат унумдорлигини оширишга муносиб ҳисса қўша оладилар.

И. ИКРОМОВ
ВОИРнинг Ўзбекистон республика Совети секретари.

МАМЛАКАТДА ЭНГ АРЗОН ЎҒИТ

Чирчиқ электрохимия комбинати етакчи цехларининг коллективлари мамлакатда энг арзон аммиак ишлаб чиқариш учун кураш бошладилар. Бу ҳаракатга комбинатнинг бошқа цехлари ҳам қўшилди. Корхона партия комитети бу қимматли ташаббусни маъқуллади. Ҳозир маҳсулот таннархини камайтириш бўйича тадбирлар белгиланмоқда.

Химиклар ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштиришга алоҳида эътибор беришяпти. Контроль-ўлчов асбоблари цехи ишчи ва мутахассислари бу йил иккита аммиак синтези агрегатини автоматлаштиришга қарор қилдилар. Бу тадбир агрегатларнинг унумдорлигини оширади, кўпгина хомашёни тежайди. Битта синтез колоннасини автоматлаштириш туфайли корхона йил мобайнида 12 минг сўмлик маблағни тежаб қолади.

15 ЎРНИГА 25 ЦЕНТНЕР

Тоғлик районга жойлашган 1-«Оҳангарон» совхозида гектаридан 15 центнер пахта ҳосили етиштириш планлаштирилган эди. Аммо совхоз ишчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу йил гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар.

Яхши тайёрланган майдонларга экилган чигит барвақт, бир текис ундириб олинди. Ҳозир ғўза парвариши қизғин бормоқда. Д. Ортиқова, З. Тоиров ўртоқлар бошлиқ бригадалар биринчи парваришни сифатли тугаллаб, навбатдаги ишлов беришга киришдилар. Совхознинг азамат миришкорлари ўз аҳдларининг устидан чиқиш учун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Ўрта Чирчиқ.

ҲАМ МЎЛ, ҲАМ АРЗОН

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мамлакатда картошка етиштиришни кескин суратда кўпайтириш тўғрисида барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаати Калинин ишлаб чиқариш бошқармасининг сабзавотчи хўжаликларида қўллаб-қувватланмоқда. Колхозчилар шу йилнинг ўзида кўплаб сифатли ва арзон картошка етиштиришга аҳд қилдилар.

— Мурожаатга жавобан 580 тонна қўшимча картошка етиштириш учун курашаётирмиз, — дейди Собир Раҳимов номли колхознинг бош агрономи ўртоқ Ваҳоб Ёқубов. — Бунга фақат гектар ҳисобига ҳосилдорликни ошириш туфайли эришмоқчимиз.

Собир Раҳимов колхози далаларида 102 гектар эртаги картошка гуркираб ривожланмоқда. Миришкор деҳқонлар экинни оби-тобида суғориб, қатор ораларига ишлов бермоқдалар. Ҳар гектар картошка экилган майдондан 15,5-16 тоннадан ҳосил олишга сўз берган Абдусаттор Самадов, Умар Рихсиев, Одил Олимов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг далаларида эртаги картошка бир текис ривожланмоқда. Сув, озуқа ва меҳнатсевар колхозчилар меҳрига қониб ўсаётган картошка ниҳоллари туганаклай бошлади. Колхозчилар ҳосилнинг етилиши олдидан ҳар гектар майдондаги экинни 10 тонна компост билан озиқлатиришяпти.

Колхозда кечки картошкани экишга пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Картошка экишга катта-катта майдонлар ажратилаётир. Далага кўплаб маҳаллий ўғит чиқарилмоқда, компост тайёрланяпти. 173 гектар майдонга кечки картошка экилади. Ана шу майдонлар механизация ёрдамида кафтдек қилиб текисланяпти, дала четларини юмшатиб, тўлиқ гектар ҳосил қилишга алоҳида эътибор берилмоқда.

275 гектар картошканинг ҳар гектаридан 14 тоннадан ҳосил етиштириб, шаҳарлик биродарларга 3850 тонна юқори сифатли маҳсулот етказиб беришдек катта мақсад йўлида меҳнат қилаётган колхоз аъзолари ўз ваъдаларининг устидан чиқиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

ПОЙМА-ПОЙ ГАПЛАР

«Дала маликаси»нинг ихлосмандлари ҳарбир районда топилади. Улар Любовь Лининг изидан бориб чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ишнинг кўзини биладиган миришкор деҳқонлар бошчилик қилаётган маккажўхорикорлик бригадалари, звеноларининг далаларида ўсимликнинг бўйи бир метрга яқинлашиб қолди. Бўка бошқармаси хўжаликларида бу соҳада қандай ишлар қилинмоқда?

— Бошқармамизда маккажўхорига муносабат жуда яхши, — дейишади район раҳбарлари билан суҳбатлашсангиз, ҳарбир колхоз, ҳарбир совхозда личилар бор. «Ленинизм» колхозидан Тупа Абдирашидова, Бибинур Зокирова, «Ленин йўли» колхозидан Ким Шура ўртоқлар бошлиқ звенолар ҳамма ерга уруғликни квадрат-уялаб экдилар. Ҳар гектар ерда кам деганда минг центнердан кўкпоя етиштириш учун кураш бормоқда.

— Қайси звено олдинда бораяпти?

— Пискент зонасидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ Рихси Жапанова звеносида иш яхши.

Шу колхознинг маккажўхорикорлик бригадаси даласидамиз. Лекин бу ерда культивация қилаётган тракторчидан бўлак ҳечким йўқ эди. Звено бошлиғини қидириб уйидан топдик.

— Ҳозиргина чой ичгани келган эдим, — дейди Рихси Жапанова.

Маълум бўлишича, бу ерда бригадада ишловчи аёлларга яхши шароит яратиб берилмаган. Ясли яхши ишламайди, далада иссиқ овқат камдан-кам бўлади. Шунинг учун колхозчилар ўзларининг қимматли вақтларини уйга қатнаб ўтказадилар.

— Сиз звенога бошлиқмисиз?

— Ҳа, — дейди Жапанова, — аввал оддий колхозчи бўлиб ишлар эдим, ўзим ўрта мактабни тугатганман. 2—3 кун бўлди, менга маккажўхорикорлик бригадасидан 30 гектар ер ажратиб беришди.

— Неча центнер учун курашмоқдасизлар?

— Бир минг беш юз центнердан кўкпоя етиштиришга сўз берганмиз, — дейди Жапанова.

— Районда сизнинг мажбуриятингизни минг центнер деб айтишган эди. Қайси бирига ишонсак бўлади?

— Билмадим, ўшаниси ростдир-да, — деб мужмал жавоб беради звено бошлиғи.

Шундан кейин бригада ва звенодаги ҳақиқий аҳволни суриштириб билиш учун идорага йўл олдик. Йўлда колхоз партия ташкилотининг секретари Усмон Йўлдошевни учратиб қолдик. Афсус, партком секретари райондан берилган маълумотни ҳам, звено бошлиғининг ўзи айтган гапларни ҳам чиппакка чиқарди.

— Рихси бекор айтипти, — деди у. — Унинг звеноси 25 центнердан дон етиштириш учун курашяпти. Умуман бригада бўйича эса 350 центнердан кўкпоя етиштириш мажбурияти олинган. Правлениедаги ҳужжатларда ҳам, шундай деб расмийлаштирганмиз. Қизи тушмагур саводсиз-да, оғзига келганини айтиб юборипти.

Бу гапни эшитиб ҳайрон бўлиб қолдик.

— Ахир у 10-синфни тугаллаганман деб айтди-ку.

Партком секретари бу гапни эшитиб қизариб кетди.

— Тугатган бўлса тугатгандир, — деди у ўзини оқлашга уриниб, — колхозимизда нима кўп, 10-синфни битирган ёшлар кўп. Қайси бирининг ҳисобига етасиз буларнинг.

Ана сизга катта бир хўжалик сиёсий раҳбарининг берган жавоби.

Тўғри, маккажўхорикорлик бригадасидаги аҳвол унчалик ёмон эмас. Лекин бу ерда конкрет мақсад йўқ. Ер яхши, маккажўхорининг ўсуви ҳам дуруст. Шундай бўлатуриб 350 центнердан кўкпоя етиштириш планлаштирилгани кимни ажаблантирмайди. Ахир бу суғориладиган ернинг қадрига етмасликдан бошқа нарса эмас. Бунинг устига колхоз бу йил давлатга 40 тонна гўшт, 150 тонна сут сотиш учун курашмоқда. Лекин планлаштирилган ем-хашаклар олинган мажбуриятларнинг бажарилишига тўла замин бўлолмайди. Натижада колхоз ўтган йилдагидек бу йил ҳам чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда оқсаб қолиши турган гап.

Свердлов номли колхоз правлениеси ва партия ташкилотига айтадиган гапимиз шуки, плансиз таваккалчилик билан иш қилиш ярамайди. Ҳарбир бригада ўзининг имкониятлари, резервларини ҳисобга олиб, аниқ мақсад йўлида кураш олиб бориши лозим. Колхозчилар ўзларининг қандай мақсад йўлида меҳнат қилаётганликларини, мақсадлари амалга ошса қандай манфаат кўришларини яққол тасаввур қилабилсинлар. Ана шунда уларнинг ишга бўлган ҳаваси ортиб бораберади, меҳнат унумдорлиги кун сайин кўпаяди. Пойма-пой гаплар, тахминий мулоҳазалар билан узоққа бориб бўлмайди.

Н. РИХСИЕВ.

ИДЕОЛОГИЯ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

Тошкент шаҳар партия комитети идеология комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда олий ўқув юртлари профессор ва ўқитувчиларининг сиёсий ва илмий билимлар тарқатишдаги иштироки масаласи муҳокама қилинди. Муҳокамада идеология комиссияси партия пропагандаси секциясининг мудири ўртоқ И. Г. Кузьмин ахборот берди. Муҳокамада сиёсий ва илмий билимлар тарқатиш жамияти шаҳар бўлимининг масъул секретари В. А. Ананьев, санъатшунослик фанлари кандидати С. Векслер, халқ хўжалиги институти ўқитувчиси Т. С. Саъдуллаев, сиёсий ва илмий билимлар тарқатиш жамиятининг алоқа электротехника институтидаги группаси раиси А. П. Черненко, профессор В. П. Шеглов ва бошқалар қатнашди.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАТИЖАЛАРНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

«БУ АҲВОЛГА КИМ ЖАВОБ БЕРАДИ»

Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармасига қарашли 4-заводда маҳсулот ишлаб чиқариш плани борган сари пасайиб кетаётгани, меҳнаткашларга зарур иш шароити яратиб берилмаётгани, давлатнинг қанча-қанча маблағи сарфланиб келтирилган асбоб-ускуналар очиқ ҳавода ётгани ва бошқа камчиликлар юқоридаги сарлавҳа билан газетамизнинг 6 апрель сонида босилган мақолада очиб ташланган эди. Қуйида Янгийўл шаҳар партия комитетидан шу мақолага олинган жавобни босаётирмиз:

«Мақола 8-ғишт заводлари бошқармаси партия комитети бюросида муҳокама қилинди ва газетада кўрсатилган камчиликлар мутлақо тўғри деб топилди. Завод бошлиғи ўртоқ Упоров заводга етарли раҳбарлик қилаолмагани, хўжасизликка йўл қўйгани сабабли вазифасидан бўшатилди.

Заводда содир бўлган нуқсон ва камчиликларни йўқотиш учун тадбир-чоралар кўрилди. Ҳозир ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ва ишчиларнинг иш шароитини яхшилаш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Шу сабабли коллектив апрель ойи планини бажарди».

«ТААЖЖУБ»

Шундай сарлавҳа билан 16 апрель сонида босилган мақолада Юқори Чирчиқ бошқармасига қарашли «Ленинизм» колхозида меҳнаткашларга маданий-маиший хизматни яхшилашга колхоз раҳбарлари эътибор бермаётгани танқид қилинган эди.

Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ М. В. Ким редакцияга юборган жавобида газета материали юзасидан текшириш ўтказилганда фактлар тасдиқлангани айтилган. Текшириш натижаси колхоз правлениесида ҳамда район ижроия комитети йиғилишида муҳокама қилинган. Клуб ва ҳаммомни май, июнь ойлари ичида ремонт қилиб фойдаланишга топшириш, ҳамда нормал ишлашини таъминлаш колхоз правлениесига топширилган. Жумабозор территориясида сартарошхона очиб, уста билан таъминлаш Промкомбинатга топширилган.

«АНҚОГА ШОФЕЪ»

«Ўртўқмоқ» рубрикасида газетамизнинг 24 март сонида юқоридаги сарлавҳали хабар босилган эди. Унда Прядельная маҳалла аҳолиси автомат телефон бўлмагани сабабли баъзи ҳолларда жуда қийналиб қолаётганликларидан шикоят қилган эдилар.

Шаҳар телефон станциясининг бошлиғи ўртоқ Комаров ҳамма имкониятлар кўриб чиқилгани ва яқин кунда Прядельная маҳалласига автомат телефон ўрнатилажаги тўғрисида хабар қилди.

«МАЙМУНЛАР ЙИҒЛАЙДИ»

Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Л. Анишчук газетамизнинг 24 март сонида босилган юқоридаги сарлавҳали хабарга қуйидаги жавобни юборди:

«Газетада 70-сартарошхона мастери Герцлих клиентлардан ошиқ ҳақ олиб қолаётгани ва шикоят дафтари йўқлиги, 120-сартарошхона антисанитария ҳолида экани тўғри танқид қилинган. Сартарошхоналар хизмати комбинати сартарошхона усталари билан куст мажлислари ўтказиб, газета материали ва клиентларга маданий хизматни яхшилаш масаласини муҳокама қилди ва тадбирий чоралар белгилади.

70-сартарошхона мастери Герцлихга клиентлардан ошиқ ҳақ олгани учун маъмурий чора кўрилди ва қаттиқ огоҳлантирилди. 120-сартарошхона тартибга солинди.

ҚАНЧА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАНДИ

21 МАЙГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

Планга нисбатан процент ҳисобида

Бошқармалар	Мавсум бошидан бери	Бошқармалар	Мавсум бошидан бери
Бекобод	32,0	Янгийўл	8,4
Калинин	15,6	Бўка	7,6
Ўрта Чирчиқ	13,4	Юқори Чирчиқ	—
Оққўрғон	10,5	область бўйича	11,4

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ПАРТИЯ САФЛАРИНИ ЎСТИРАЙЛИК

М. ЗОИДОВ
Тошкент саноат область партия комитетининг секретари

□ □ □

Мамлакатимиз коммунизм қурилиши даврига кирди. КПСС XXII съезди қарорларини изчиллик билан бажариш учун курашаётган қаҳрамон совет халқи ишлаб чиқаришда янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритмоқда. Саноатни ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш йўлида астойдил меҳнат қилиб фойдаланилмаётган резервларни ишга солмоқда.

Эндиликда шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам ишлаб чиқариш новаторларининг сони ой сайин кўпайиб бормоқда. Ҳозир областимизнинг ҳар бир завод ва фабрикасида, бригада ва сменасида етти йилликнинг бешинчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашаётган азамат, ғайратли, ташаббускор ишчиларни истаганча топиш мумкин.

Ишчилар партия ташкилотларимизнинг раҳбарлиги остида ишлаб меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар ойлик, кунлик ва смена топшириқларини муваффақиятли бажармоқдалар. Ҳозир областимизда 71 минг 100 киши коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашаётир.

Уртоқ Н. С. Хрушчев партия Марказий Комитети ноябрь Пленумида қилган мазмунли докладида меҳнат унумдорлигини ошириш масаласига катта аҳамият берди. Бунинг учун, деб таъкидлади ўртоқ Н. С. Хрушчев, ишчилар билан маслаҳатлашиш, уларнинг фикрларига қулоқ солиш, резервларни билиш керак.

«Ташсельмаш» заводи партия ташкилоти бу соҳада анча ибратли ишлар қилди. Корхона коммунистлари ишчилар ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бордилар. Ишчиларнинг таклифларига сезгирлик билан қулоқ солдилар. Натижада иш нормаларини қайта кўриб чиқиш ҳақида анча қимматли фикрлар ўртага ташланди. Кўпчиликнинг фикри устун чиқди. Заводда эски нормалар бекор қилинди. Янги прогрессив иш нормалари жорий қилина бошлади.

«Ташсельмаш»чиларнинг ташаббуси бекободликлар, олмалиқликлар, оҳангаронликлар томонидан ҳам қўллаб қувватланди. Экскаватор заводи инженерларининг рационализаторлик таклифлари киритиш йўлидаги ташаббуслари ҳам областимиз корхоналарида кенг қулоч ёймоқда.

Корхоналаримизнинг коммунистлари ишлаб чиқаришда олдингилар сафида бормоқдалар. Уларнинг куч ва ғайратлари билан маҳсулот ишлаб чиқариш сифати борган сари яхшиланяпти. Ҳозирги вақтда саноат область партия ташкилоти ҳисобида 63 минг партия аъзоси ва партия аъзолигига кандидат бор. Уларнинг сафи ой сайин кўпайиб бормоқда. Кўпгина партия ташкилотларимиз ишнинг кўзини билган ҳолда ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиб келмоқда. Шу билан бирга кишиларни коммунистик руҳда тарбиялашга ҳам жиддий аҳамият берилаётир.

Кейинги вақтда бизда омма билан ишлаш анча яхшиланди. Натижада партия ташкилотлари ўз сафларини онгли, илғор кишилар ҳисобига ўстирабошладилар. Буни Бекобод шаҳар партия комитетининг иш фаолиятидан ҳам кўриш мумкин. Шаҳар партия комитети КПСС га янги аъзолар қабул қилишда бирмунча ютуқларни қўлга киритди. Бунга асосий сабаблардан бири шу бўлдики, кўпгина партия ташкилотлари ишчилар ўртасида тарбиявий тушунтириш ишларини анча яхшиладилар. Улар ишчилар, партия аъзолигига кандидатлар билан доимо ҳамнафас. Кишиларнинг ишлари, юриш-туришлари, оилавий ҳаётлари билан яқиндан хабардордирлар. Партия аъзоларига топшириқлар берилади. Уларнинг ижроси устидан назорат қилинади. Ишнинг бундай йўлга қўйилиши натижасида КПСС аъзолигига кирувчиларнинг сони кўпайиб бормоқда. Шаҳар партия ташкилоти илғорлар ҳисобига ўсяпти. Сўнгги бир неча ой ичида шаҳарда ҳаммаси бўлиб 41 киши партия аъзолигига қабул қилинган бўлса, шулардан 30 кишини оддий ишчилар ташкил қилади.

Чирчиқ Электрохимия комбинати партия комитети ҳам илғорлар ҳисобига ўсди ва мустаҳкамланди. Яқинда бу ерда мастер ўртоқ З. Ширшикова партия аъзолигига қабул қилинди. Бу оддий мастер шаҳарда коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун бошланган мусобақанинг ташаббускорларидан бири. У бошлиқ бригада биринчи бўлиб коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак унвонни олишга сазовор бўлди. Уртоқ Ширшикова меҳнатдаги юксак намуналари учун Ленин ордени билан мукофотланди. Тошкентдаги Октябрь революцияси номли паровоз-вагон ремонт заводида токарь ўртоқ А. Лошковнинг номи ҳурмат билан тилга олинади. У илғор ишчигина эмас, шу билан бирга актив жамоатчи ҳамдир. Уртоқ Лошков смена топшириғини доимо ошириб бажаради. Шу билан бирга партия-давлат контролига кўмаклашувчи группада ишлайди. У ўзининг билимини оширишга ҳаракат қилиб, темирйўл техникумида ўқимоқда. Партия аъзолигига қабул қилинганлар орасида йўл қурилиши участкасининг бош инженери Т. Азимов, лак-бўёқ заводининг аппаратчиси А. Исломов, «Красная заря» фабрикасининг мастери Л. Пентюхина ва бошқалар бор.

Бундай мисолларни областимизнинг бошқа партия ташкилотлари ҳаётидан ҳам келтириш мумкин.

Лекин ҳамма ерда ҳам ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобига партия сафларини ўстириш кўнгилдагидек бораётир деб бўлмайди. Айрим жойларда бу муҳим масалага етарли аҳамият берилмаяпти. Буни айниқса Янгийўл шаҳар партия комитетининг иш услубида кўриш мумкин. Шаҳар партия комитетининг ходимлари ва шаҳарком бюроси ҳар доим ҳам партия сафларининг ўсиши масаласи билан жиддий шуғулланмайдилар. Баъзи ҳолларда бу ишга юзаки қаралаяпти. Оқибатда шаҳар корхоналаридаги партия ташкилотлари илғорлар ҳисобига жуда секинлик билан ўсаяпти. Шундай ташкилотлар ҳам борки, улар бир неча ой давомида партияга қабул қилиш масаласи билан шуғулланмайдилар. Эҳтимол шаҳар корхоналарида партия аъзолигига қабул қилишга муносиб бўлган кишилар йўқдир. Асло ундай эмас. Юзлаб ишчилар борки, улар меҳнатда, хулқ-атворда бошқаларга намуна бўлиб, коллективнинг ишонч ва ҳурматига сазовор бўлаяптилар.

Лекин ана шундай ишчан, ташкилотчи, ўз касбини пухта эгаллаб олган ишчиларни партия сафига қабул қилишдек муҳим иш унутилиб қўйилмоқда. Буни қуйидаги мисолдан ҳам кўриш мумкин. Шаҳар партия комитети бюроси икки ой бадалида ҳаммаси бўлиб 21 кишини партия аъзолигига ва партия аъзолигига кандидатликка қабул қилган бўлса, шулардан фақат уч кишигина оддий ишчилардир.

Сиртдан қараганда Чирчиқ шаҳар партия комитети бюроси партияга янги аъзолар қабул қилишда тузуккина ишлаётганга ўхшайди. Ҳар ойда партия сафлари мунтазам равишда ўсиб турибди. Бу соҳадаги қилинган ишлар ўтган йилдагига нисбатан анча яхши. Биргина февраль ойининг ўзида шаҳар партия комитети КПСС аъзолигига кандидат қилиб 18 кишини қабул қилди. Лекин буларнинг кўпи идора ва муассасаларнинг раҳбар ходимларидирлар. Фақат 5 киши ишчилардир.

Областимизнинг бир қатор партия ташкилотларида ҳам ишчи ва қурувчиларни тарбиялаш, уларни партия аъзолигига кандидат қилиб қабул қилишда ана шундай юзакичиликка йўл қўйилмоқда. Бизда саноат корхоналари жуда кўп. Уларда минг-минглаб хотин-қизларимиз ишлаяптилар. Уларнинг кўпчилиги коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номни олишга муяссар бўлганлар. Лекин бундайларни партия сафига тортиш, энг актив жамоатчиларни КПСС аъзолигига қабул қилишда кўнгилдагидек иш қилинмаяпти. Чирчиқ шаҳрида, Фрунзе, Киров, Октябрь, Ленин районларида ана шундай кўнгилсиз аҳвол рўй берди.

Бу фактлар шуни кўрсатадики, ҳали ҳам партия ташкилотларимиз хотин-қизлар билан ишлашни шу куннинг талаби даражасида кенг йўлга қўймаганлар. Хотин-қизлар советларининг фаолиятини оширишда уларга чинакамига яқиндан ёрдам берилмаяпти. Биз жамоатчи аёлларни партия сафига қабул қилиш билан бирга уларни кунт билан тарбиялашимиз ҳам керак. Ишда синалган, ташкилотчи хотин-қизларни дадиллик билан раҳбарлик ўринларига кўтаришимиз зарур.

Маълумки, Коммунистик партия ўзининг бутун тарихи давомида партия сафларининг бирлиги, ёш коммунистлар билан ишлаш, уларни тарбиялаш масаласига катта эътибор бериб келди. Бундан кейин ҳам ана шундай бўлади. Партия ўз сафларини онгли, етук, ишчан кишилар ҳисобига ўстириб боради. Шу билан бирга у ўз сафларининг софлиги учун ҳам курашади. Камчиликларга кўникиб қолган, янгиликни сезмаётган, бюрократлашиб кетган, шахсий манфаатини жамоат манфаатидан устун қўювчиларга ўз сафларидан ўрин бермайди.

Яқинда область партия комитети бюроси аҳлоқий томондан бузилган, манманликка берилиб кетган, ўз шахсий манфаатини халқ манфаатидан устун қўйган бир қанча кишини партия сафидан ўчириш ҳақида қарор қабул қилди. Октябрь районлик Ғ. Бобожонов жиноий иш қилганлиги учун партия аъзолиги кандидатликдан ўчирилди. Фрунзе районида ишлаган К. Муслиев сўзининг устидан чиқмади. Аъзолик бадалларини ўз вақтида тўламади. Вазифасини суиистеъмол қилди. Қалбаки ҳужжатларни расмийлаштириш билан шуғулланди. Область партия комитетининг бюроси бундай киши билан муроса қилмади. Уни партия аъзолигига кандидатликдан ўчирди. Олмалиқлик В. Дьяконов, В. Гиевскийлар ҳам давлат мулкини талон-тарож қилганликлари учун партия аъзолигига кандидатликдан ўчирилдилар.

Партия аъзолигига ва партия аъзолигига кандидатликка қабул қилишдаги бундай хатоликларга дарҳол чек қўймоқ керак. Ҳар бир кишини пухта ўрганган ҳолда партияга қабул қилиш зарур. Бу соҳада партия ташкилотларининг масъулиятини янада оширишимиз керак. Биз меҳнаткашлар ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бориб, уларнинг сиёсий билимларини ва иш малакаларини оширишга яқиндан ёрдам бермоғимиз лозим.

Шаҳар, район партия комитетлари партия аъзолигига қабул қилинувчиларнинг составини ўрганишлари ва партия ташкилотларининг сафини ўстиришда КПСС XXII съезди қарорлари ва КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига доимо амал қилишлари керак. Партияга қабул қилиш масалаларини партия бюроларида, йиғилишларда, пленумларда муҳокама қилиб туриш зарур.

Шуни ҳам айтиш керакки, ҳали партия аъзолигига кандидат қилиб қабул қилинганлар ўртасида ишлаш кўнгилдагидек бораётир деб бўлмайди. Бир қатор жойларда кандидатлик муддати ўтиб кетган кишилар тез-тез учраб туради. Бунга асосий сабаб шуки, бошланғич партия ташкилотлари партия аъзолигига кандидат бўлганларнинг КПСС аъзолигига қабул қилишни сўраб берган аризаларини ўз вақтида кўриб чиқмайдилар. Тошкентдаги медицина институтида худди шундай аҳвол рўй бермоқда. Бу ерда 54 кандидатдан 30 кишининг стаж муддати ўтиб кетган. Бундай фактни Тошкент политехника институтида, «Красная заря» фабрикасида, уй қурилиш комбинатида, «Узбекхиммаш» заводи ва бошқа партия ташкилотларида ҳам учратиш мумкин.

Саноат область партия комитети партия сафларини илғорлар ҳисобига ўстириш ва ёш коммунистларни тарбиялашга катта аҳамият бермоқда. Биз бундан кейин ҳам партия ташкилотларининг бутун эътиборини ана шу муҳим ишга қаратамиз.

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи ўртасида партиямиз Марказий Комитетининг Пленуми шарафига социалистик мусобақа тобора авж олаётир. Унда иштирок этаётган турли касбдаги тўқимачилар меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришишаяпти. Сиз суратда кўриб турган бу хушчақчақ, ишбилармон қиз Туниса Юсупова шундай пешқадамларнинг бири. У нормасини мунтазам ортиғи билан адо этади. Шу кунларда 1964 йил ҳисобига маҳсулот бермоқда.

С. НАТАНИЛОВ фотоси.

ҚИТОБ ОЛАМИДА

„СИЁСИЙ БИЛИМ АСОСЛАРИ“

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти яқинда «Сиёсий билим асослари» ўқув қўлланмасини нашр этди. Бу китобда сиёсий билим асослари изчил баён этилган.

Китобнинг дастлабки саҳифаларида кишилик жамиятининг ҳаёти ва бу жамиятнинг ривожланиш қонуниятлари тўғрисида сўз боради. Тарихнинг чинакам ижодкорлари, синфлар ва синфий кураш, социалистик революция ва уни амалга оширувчи кучлар ҳамда революциянинг асосий масалалари атрофлича ёритилган.

Ўқув қўлланмаси асосан уч бўлимдан иборат. Биринчи бўлимда мамлакатимиз меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида қандай қилиб капиталист ва помешчикларни ағдариб ташлаб, Совет ҳокимиятини ўрнатганликлари, дунёда биринчи бўлиб социалистик жамият қурганликлари тўғрисида ҳикоя қилинади. Бундан ташқари социалистик жамиятга, унинг иқтисодий ва сиёсий негизларига, ривожланиш қонунларига батафсил характеристика берилади. Шунингдек, бўлимда ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси ва СССР халқларининг буюк дўстлиги масалалари ҳам изчил баён қилинади.

Маълумки, КПСС Программасида йигирма йил мобайнида мамлакатимизда коммунистик жамиятни асосан қуриб бўлиш вазифаси қўйилган. Бу вазифани амалга ошириш давомида, биринчидан, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, иккинчидан, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш учинчидан, янги кишини, коммунистик жамиятнинг юксак онгли қурувчисини тарбиялаш вазифалари ҳал қилина боради. Ўқув қўлланмасининг иккинчи бўлими шу масалаларни ёритишга бағишланган.

Учинчи бўлимда жаҳон социализм системаси ва унинг тараққиёт йўллари тўғрисида фикр юритилади. Социализмнинг бир мамлакат доирасидан чиқиб, қудратли ва тобора ривожланиб борувчи жаҳон системасига айланганлиги, жаҳон миқёсида кучлар нисбатининг социализм фойдасига тубдан ўзгарганлиги, мустамлака ва қарам мамлакатларда миллий-озодлик ҳаракатлари кучайиб кетганлиги яхши очиб берилган.

«Сиёсий билим асослари»нинг характерли хусусияти шундан иборатки, унда партиямизнинг XXII съезди томонидан марксизм-ленинизмга қўшилган бебаҳо ҳисса атрофлича баён этилган. Авторлар коллективи асосий эътиборни КПСС XXII съезди материалларига ва партия Программасида белгиланган вазифаларга қаратган. Бу муҳим ҳужжатларда марксча-ленинча таълимот, илмий коммунизм назарияси ижодий тарзда янада ривожлантирилгандир.

Умуман, мазкур ўқув қўлланмаси кенг китобхонлар оммасининг марксизм-ленинизм таркибий қисмлари — диалектик ва тарихий материализм, сиёсий иқтисод ва илмий коммунизм масалаларини янада чуқурроқ, мукаммал ўрганишида катта роль ўйнайди.

С. ЗИЯЕВ,
С. МЎМИНОВ.

ҚЎЛНИ-ҚЎЛГА БЕРИБ

Хатам катта йўлдан завод томон тез-тез юриб келаркан, баҳор сабоси унинг жингалак сочларини енгилгина ўйнарди. Эндигина кўтарилиб келаётган қуёшга, ложувард осмонга тўйиб-тўйиб боқиб турди-да, завод дарвозасидан ичкари кирди...

Мана у ишлайдиган силлиқлаш цехи. Бу ердаги ярим автомат станокларни бир-бир кўздан кечириб чиқди-да, цехнинг охирида турган подшипниклар ҳалқасини силлиқлайдиган станокка яна унаб кетди. Силлиқловчи Ю. Абдураззоқов ўз станогининг яхши ишламаётганлигини унга айтганди. Хатам уни иш вақтига қадар созлаб қўйиш мақсадида заводга эрта келган. Станокни тузатиб бўлган ҳам эдики, цехга старший мастер Борис Судариков келиб қолди.

— Салом, Хатам, шу ерда ётиб қолибсан дейман?—ҳазил аралаш кулди мастер.

Хатам жавоб ўрнига жилмайиб турарди. Борис тушунди.

— Ҳа, шундай дегин. Баракалла, қани қулоғини бураб кўрчи.

Станок цех узра шовқин таратиб бир меёрда ишлайбошлади. Мастер унинг уёғ-буёғини синчиклаб кўздан кечирди.

— Балли, яхши тузатибсан,— деди хурсанд бўлиб Борис Судариков Хатамга миннатдорчилик билдириб.

Улар цехдаги бошқа станокларни ҳам бирма-бир қараб чиқишди. Ҳаммаси жойида, демак смена иш бошлайверса бўлади. Бундан созловчи Хатамнинг ҳам, мастернинг ҳам кўнгли таскин топиб ҳовлига чиқишди. Завод дарвозасидан ғайратга тўлиб-тошган ишчилар ўз меҳнат постлари томон келишарди. Кўп ўтмай қизғин меҳнат бошланди. Агрегатлар «сайрай» кетди...

Дастгоҳларнинг унумли ишлашида моҳир созловчи Хатам Муҳаммаджоновнинг ҳиссаси оз эмас. Корхонада унга ўхшаш фидокор, жонкуяр илғорлар жуда кўп...

Силлиқлаш цехида доим қизғин иш устидан чиқасиз. Фидокор ишчилар социалистик мажбуриятни бажариш йўлида ҳалол меҳнат қилиб, ҳурмат-эътиборга сазовор бўлишаяпти.

Заводнинг автомат-токарлик цехида тайёрланган подшипникларнинг ички ва ташқи ҳалқалари бу цехда қайта ишлов берилиб силлиқланади. Сўнг тайёр бўлган ҳалқалар қўшни йиғув цехига узатилади...

Цех ишчилари меҳнатга коммунистик муносабатнинг ажойиб намунасини кўрсатишмоқда. Масалан шу Хатам Муҳаммаджонов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасини олиб кўрайлик. Бу бригада аъзолари фидокорлик кўрсатиб, берилган топшириқни доимо ошириб адо этмоқдалар. Бригаданинг Ю. Абдураззоқов, И. Содиқов, В. Мартинова, В. Матурин сингари коммунистик меҳнат зарбдорлари ҳақида, уларнинг қўлга киритаётган ютуқлари тўғрисида ҳар қанча илиқ гапирсак ҳам оз. Меҳнатсеварлар шу кунларда июнь ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлашмоқда.

Заводда ўтган ойларда қўлга киритилган муваффақиятлар кишини қувонтиради. Фидокорлар тўрт ойлик топшириқни 104 процент қилиб бажариб, пландан ташқари бир неча минг дона подшипник тайёрладилар.

Корхона маҳсулотлари Ўрта Осиё республикалари, РСФСР, Украина, Белоруссия, Болтиқбўйи республикаларига — қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарига юборилаётир. Қардош республикаларнинг завод ишлаб чиқараётган подшипникларига талаби ўсиб бормоқда. Шу боисдан коллектив маҳсулот тайёрлашни кескин кўпайтириш учун бор имкониятлардан унумли фойдаланаётир.

Завод ишчилари йиллик планни муддатидан олдин бажариш ҳамда қўшимча кўплаб маҳсулот ишлаб чиқариш, 40 минг киловатт-соат электр қувватини тежашга аҳд қилганлар. Фидокорлар ўз аҳдларининг устидан чиқиш учун шу кунларда қўлни-қўлга бериб унумли меҳнат қилмоқдалар.

С. ЁҚУБОВ

Тошкентдаги «Подшипник» заводи.

ҲАММАСИ ИНСОН УЧУН

Олмалиқ. В. И. Ленин номидаги Олтинтопган қўрғошин-руҳ комбинатига қарашли корхоналарда ишловчи ота-оналарнинг фарзандлари учун икки корпусли боғча ва ясли биноси қуриб битказилди. Ҳозир бу ерда 330 дан ортиқ бола тарбияланмоқда.

М. ОТАҚУЛОВ.

Янгиер. «Октябрь» кўчасида 18 квартирага эга бўлган икки қаватли бино фойдаланишга топширилди. Хоналар электрлаштирилган, газ билан тўла таъминланган.

М. ФОЗИЛОВ.

Тошкент. 159-қурилиш трестининг 7-қурилиш бошқармаси коллективи Тошкент политехника институти студентлари учун ажойиб тортиқ тақдим қилди. Виставка массивида 411 студентга мўлжалланган тўрт қаватли ётоқхона биносини битириб фойдаланишга топширди.

М. СУЛТОНОВ.

Янгийўл. Карл Маркс номли колхознинг «Гулобод» ва «Оқ олтин» участкаларидаги юзга яқин хонадон Ильич нурларидан баҳраманд бўлмоқда. Шунингдек, Энгельс номли колхознинг Қирғизовул участкасидаги 30 дан ортиқ хонадон ҳам тўла электрлаштирилди.

Қ. БУЛГАНБОЕВ.

Гулистон. Яқинда 1-совхознинг 12 хўжалиги икки қаватли янги бинога кўчиб кирди. Бу 7-қурилиш-монтаж бошқармасининг муносиб совғаси бўлди. Бошқарма, шунингдек, ишчи ва хизматчилар учун 200 ўринли ёзги клуб биноси ҳам қуриб берди.

Д. МАМАТҚУЛОВ.

Оҳангарон. Шаҳар марказида 30 ўринли меҳмонхона ва ошхона биноси қад кўтарди.

Т. ШЕРАЛИЕВ.

ХУШ ХАБАРЧИЛАР

Тонгда уйингизга газета-журнал келтирган ёки пенсия пулингизни ўз вақтида олиб келиб берган алоқачидан қанчалик хурсанд бўласиз. Узоқ-узоқлардан келган хат-хабар, телеграммаларни ҳам тезкорлик билан эгасига етказувчи — шу алоқачилар-да!

Пойтахтимиздаги 71-алоқа бўлими ходимлари ана шундай ишчан алоқачилардандир. Улар хизмат кўрсатаётган территорияда 800 дан ортиқ пенсионер бор. Пенсионер ва обуначиларнинг ҳаммаси алоқа бўлимининг хизматидан мамнунлар. Айниқса, Тўлқин Солиев бошчилигидаги почтальонлар группаси аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда. З. Раҳмонбердиев. Р. Тугушева, Г. Шемитова сингари алоқачилар ўз участкаларида фидокорона ишлаб, кишилар ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

А. АБДУРАҲМОНОВА.

ХОМ САВДОЛАР

„Ўртўқмоқ“
ЧИНОЗДА

ЛАҒМОНМИ, МАСТАВА?

Чинозлик хўрандаларни қоқ икки тоифага бўлиш мумкин. Биринчи тоифа лағмон, иккинчиси эса маставанинг ночор «ишқибоз»лари. Баъзилар «лағмон еяйин деб совуғимиз ошиб кетди» дейишса, бошқалар «ёвғон мастава меъдага тегди» дейишади. Изоҳга ўрин йўқ. Чиноз марказидаги қайси бир чайхонага айни тушди, зўр иштаҳа билан кирсангиз официантка югуриб келади-да сўрайди:

— Лағмонми, мастава?

Ана шундан сўнг залдагиларнинг ярми лағмон, ярми маставага «шўнғиб» кетадилар.

Хўш, нега бошқа хил таомлар йўқ? Масаллиқ етишмайдими? Ё бўлмаса қозон камлик қиладими? Асло. Ҳаммаси ҳам етарли. Фақат таомлар хилини кўпайтириш, сифатини яхшилаш учун хафсала йўқ, холос.

Бунинг устига 2-чайнадаги буфетчи З. Гаджиева қўли эгрилиги билан хўрандаларни безбириб қўйган. Ғоят мулозимат билан вино қуйиб узатади-ю, ўлчаганда 10—15 граммдан кам чиққанига ўзи ҳам «ҳайрон». Пивонинг эса ҳар кружкасида 30—45 граммгача кўпик. Виждонни ўртага солмай қўяқолайлик. Чунки у нафс ғолиб келгач пиво кўпигига ўхшаб учиб кетганга ўхшайди.

3-чайнанинг кухняси ҳақида гапиришга рост гап, тил ҳам бормайди. Қоп-қора кўмирхонага жойлашган. Масаллиқ сақланадиган жойда ювинди оқиб ётибди. Савлатга ўрнатилган холодильник неча вақтдан буён ишламайди. 2-чайнадагиси ҳам худди шундай.

«Пахта» станциясидаги 1-чайнанинг каттаси ким-у, ошпази ким аниқлаш қийин. Ивирсиб юрган бир-икки олғирлар кўнгил кўчасига қараб иш тутишади. Сомсапаз Ю. Муллаохунов бир дона сомсани белгиланган 14 тийин ўрнига 15 тийиндан пуллай беради.

— Нега ортиқ сотасиз?—сўраймиз ундан.

— Майдам бўлмаса не қилай. — деди безрайиб у. Бунинг устига калькуляцияда кўрсатилган думба ёғининг номи бор-у, ўзи йўқ. Хўранда эса ана шу ёғ учун ҳам пул тўлайди. Яна қизиғи шундаки, чайнада таомлари, жумладан, сомса учун тузилган калькуляцияга бош ошпаз Қосимов, умумий овқатланиш бўлимининг директори Муҳамедов январь ойидан буён имзо чекишмаган. Демак, ҳаммаёқ ўзлариники. хоҳлаган пайтларида ёзиб, чизиб олишаверади.

Шу чайнада кетидаги новвойхонанинг новвойи Ш. Умаров кўринишида жуда ҳалол, пок одам. Лекин зуволани катта-кичик олиб қўядиган чатоқроқ одати бор экан. У ёпган ноннинг ҳар биридан 30 граммдан кам келганда бунга ўзи ҳам иқрор бўлди.

Марказдан сал нарироқда жойлашган 5-ошхонанинг бош ошпази М Набиев хўранда йўқлигидан нолийди-ю, қозонда нима борлигидан хабари йўқ. Чунки буфетчи ҳам унинг ўзи. Эътироф қилишича, кухнядан кўра буфет кўпроқ савдо қилади.

Келинг, яхшиси чойхоналардаги «қўл бола» шўрвалардан тотиб кўрамиз.

«САБАБИ ТИРИКЧИЛИК»

Ўз касбини севган, асл шинаванда самоварчилар покиза, табиати нозик бўлади. Афсуски, Чинозда ана шундай чойхоначиларни учратмадик.

Агар «Пахта»нинг қоқ пешонасидаги чойхонага кириб қолгудек бўлсангиз, эҳтиёти-шарт битта «ойим супурги» олиб киринг, чунки самоварчи М. Юсупов ичкаридаги ошхўрлик қиладиган «меҳмонхона»дан бўш шишаларни йиғиштиришдан қўли бўшаб, супуриб-сидиролмайди. Маданий дам олмоқчи бўлсангиз шахмат, шашка, газета ёки журнал ҳам қўлтиқлаб олинг. Ўнг томондаги сўрида бошларини ҳам қилиб сукутга кетиб ўтирган бир-икки кўкноринингнинг олдидаги сахтиён халтачаларга назар ташламанг-да, чойни ичиб бўлгач ғинг демай 5 тийинни чети учган пиёла ичига ташлаб чиқиб кетаберинг.

Ана шундай чойхоналарнинг яна иккитаси Чиноз марказидаги колхоз бозорининг ичида жойлашган. Бу чойхоналарга қачон кирсангиз ўтошдон устидаги занглаган сатилда «қўл бола» шўрва қайнаб туради.

Бу икки чойхонанинг соҳиблари М. Ризаматов билан Г. Раҳимов бир парча оқ қоғоздан «меню» тузиб, шўрванинг нархи 44 тийин деб ёзиб қўйишибди. Ошпазлар томонидан имзоланмаган калькуляцияда анчагина масаллиқ кўрсатилган. Лекин шўрванинг ранги ўчган, ичидан шилинган қовурға туртиб чиқиб турибди.

Холисанилло айтганда палослар ойида бир марта супурги билан йиғлаб кўришса керак. Қизил бурчак, газета ёки журнал деган нарсаларнинг оғиз очмаймиз.

— Ахир қани инсоф, қизил чойхоналарни шу аҳволга солиб қўясизларми?— сўрадик.

— Энди қўлдан келганча ишлаб ётибмиз, сабаби тирикчилик...

— Даромадларингиз жойидаку?

— Бе, қаёқда дейсиз. Ярим ёртисини кассага топшириб турамиз...

ПАХТА ТЕРИМИДА БЎЛАРМИШ...

Ҳосил учун тер тўкиб далада меҳнат қилаётган миришкор деҳқонлар авжи гуш пайтида шийпоннинг ўзида иссиқ овқат егиси келмайди дейсизми? Умумий овқатланиш бўлимининг директори Р. Муҳамедовнинг айтишича колхоз раислари далада иссиқ овқат қилинишидан бош тортишаётган эмиш Иссиқ овқат терим палласида зарурмиш. Шунинг учун умумий овқатланиш бўлими шу чоққача бирорта колхоз бригадаси ва дала шийпонида иссиқ овқат ташкил қилмабди.

Колхоз далаларида кўчма савдо, сотувчисиз ларек ва ҳоказолар қоғозда тузиб қўйилган Матлубот жамиятининг раиси Т. Каримов қоғозда бўлса ҳам анча-мунча тадбир белгилаб қўйибди-ку, кам бўлмасин. Кўчма савдоларнинг маршрути номаълумлиги, колхоз ва бригадалар билан келишилган график тузилмаганлиги, қоғоздаги қарорларни амалга ошириш устидан назорат ўрнатилмаганлигига ҳам бирорта ақлга сиғадиган важ-карсон топилиб қолар аҳир.

«УНИВЕРСАЛ» КАДРЛАР

Ана энди Чиноз матлубот жамияти умумий овқатланиш бўлими тармоқларида ишлаётган бир неча касбни эгаллаб олган баъзи «универсал» кадрлар билан танишинг. Бундай қарасангиз ўзини бу соҳага урганлар орасида педагогдан тортиб, малакали агрономгача, шофердан тортиб тракторчигача, қўйингчи, токардан тортиб механиккача бор.

Дуппа-дурўст педагоглик қилаётган Б. Бойқулов «Пахта» станциясидаги сув будкасини мерос қилиб олган. Чиноз марказидаги сув будкасининг мудири Ҳ. Парпиевчи? Қадди-басти боксчига монанд бу йигит тракторчи эди. Ҳозир қутичадек будкага аранг сиғиб сув сотиб ўтирибди. Қишлоқ хўжалик техникумини битирган Д. Маҳмудов бўлса Навоий номли мактаб буфетида пўпанак босиб ётибди. Н. Исмоилов механизация билим юртини битиргандан буён, умумий овқатланиш бўлимида «практика» ўтказяпти. Директор ўринбосари Н. Гаджиев кулинарияни яхши билмаса ҳам шоферликдан хабари бор. Ҳар ҳолда капот очиб, балонни дамлаб юргандан кўра хотинни буфетга жойлаб раҳбарчасига ҳавойи иш қилиш тузукроқда.

Хўш, қишлоқ хўжалиги учун жуда зарур бўлган, айни кучқувватга тўлган юқоридаги норғул йигитларни нега жой-жойига қўйиш мумкин эмас? Район раҳбарлари ана шу ҳақда бир ўйлаб кўришса ёмон бўлмасди.

БАЪЗИ ИЛОВАЛАР

1. Чиноз колхоз бозоридаги сут дўкон мудири Қ. Эргашева истаганда очиб, бўлмаса корасини кўрсатмаслиги учун у билан танишиб, баъзи нарсаларни аниқлаш насия бўлиб қолди.

2. Матлубот жамиятининг биқинига жойлашган озиқ-овқат магазинида прилавка остида савдода йўқ «Столичная»нинг очиқ турганига ажабланманг. Битта-яримта «нозик»роқ одам келса қуйиб бериб туришади. Шунинг учун ҳам магазин коллективи (директори С. Қосимова)га коммунистик меҳнат бригадаси номи берилган бўлса керак.

3. Марказдаги хўжалик моллари магазинининг мудири М. Мирзанов эса кўп эмас, икки марта жиноят қилган холос. Биринчи марта собиқ «Победа» колхози ҳузуридаги 38-магазинда эски пул ҳисобида 22819 сўмни нари-бери қилиб қўйиб жиноий иш қўзғатилган. Иккинчи марта эса ёғоч складидан сортларни бузгани учун ковуши тўғриланган. Ҳозир ёмон эмас, катта хўжалик магазинига мудир. Хайр, ишқилиб охири бахайр бўлсин, бўлмаса асл касби — ўқитувчилик қилишига тўғри келади.

Шундай қилиб, Чинозда маиший ва савдо хизматини ана шу йўсинда пилдиратиб турушибди. Умумий овқатланиш бўлими директори Р. Муҳамедов. Чиноз матлубот жамиятининг раиси Т. Каримов ва Янгийўл район матлубот жамиятининг раиси Х. Очилов ўртоқлар оғизда у қиляпмиз, бу қиляпмиз дейишади-ю, амалда ҳеч вақо йўқ. ҳаммаси хом савдолар. Бунинг устига область савдо бўлими ва область матлубот жамияти раҳбарлари Чинозга ҳеч қадам ранжида қилишмайди. Бундай бориб аҳволни кўришганда амалий ёрдам беришган бўлармиди.

Саёҳатномани тугатамиз. Агар область матлубот жамияти раҳбарларига маъқул тушса бир нусхасини оққа кўчириб, эсдалик учун юборишимиз мумкин.

«ЎРТЎҚМОҚ»нинг рейд бригадаси:
А. ТЎЛАГАНХЎЖАЕВ — Тошкент область давлат старший савдо инспектори.
Н. ХЎЖАЕВ, Ғ. МЎМИНОВ — «Тошкент ҳақиқати» штатсиз бўлим ходимлари.
Й. ЎРИНБОЕВ — Эски Тошкент қишлоқ Совети ходими.
Н. НАСИМОВ — «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҒЎЗАНИ АРДОҚЛАБ ЎСТИРИНГ!

ДАЛА КУНДАЛИГИ

❊ *Ҳозир ғўзага сув керак, сув ёмғирнинг заҳрини ювади* ❊ *Қатқалоқни тезроқ йўқотинг, қатқалоқ — ҳосилнинг офати* ❊ *Бегона ўтларни ҳозир қириб ташласангиз, кейин ўзингизга осон бўлади* ❊ *Ғўзани ёшлигида озиқлантиришга алоҳида эътибор беринг.*

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Политотдел» колхозининг пахта далаларида механизаторлар ғўзанинг иккинчи парваришини бошлаб юбордилар. Суратда универсалчи ўртоқ Ў. Серикбоев 9-бригада даласида культивация ўтказмоқда.

В. Сироткин, И. Глауберзон фотоси.

МЕҲНАТ ГАШТИ

Шу кунларда Янгийўлдаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг пахтакорлари ҳам меҳнат гаштини сурмоқдалар. Поёнсиз пайкаллардаги мурғак ғўзалар барқ уриб ўсгани сайин колхоз пахтакорларининг ғайрати ҳам, қувончи ҳам ортмоқда.

Мана кенг пайкал. Унинг ўртасида юрган тракторнинг рулида бригадир Тилов аканинг ўзи ўтирибди. Агрегат қатор ораларни юмшатиб ўтгач, мурғак ғўзалар енгил нафас олгандай, кучга тўлишгандай туйилаяпти. Бригадирнинг кўзи пайкалда-ю хаёли ўтмишда.

...Ҳа, унинг ўтмишини тилга олса арзийди. Бундан 2—3 йил муқаддам Тилов ака оддий тракторчи бўлиб ишларди. Бир куни у колхоз раисига «тюпкочи бригада ташкил этсак қандай бўларкин» деб қолди. Раисга бу гап жуда маъқул тушди. Орадан кўп ўтмай комплекс механизациялашган трактор-далачилик бригадаси тузилди. Бригадага Тилов аканинг ўзини бошлиқ қилиб қўйишди.

Дастлабки пайтдан бошлабоқ дала ишлари кўнгилдагидек уюштирилди. Деҳқонларнинг фидокорона меҳнатлари, қўл меҳнатини машиналар елкасига юклаш учун қилинган ҳаракат зое кетмади. Авваллари аранг 25—26 центнердан ҳосил бериб келган бу ерлардан ўша йилнинг ўзидаёқ 30 центнердан «оқ олтин» ундирилди. 1962 йилга келиб эришилган натижа яна ҳам қувончли бўлди. Гектар бошига салкам 36 центнердан пахта териб олинган эди...

Тилов ака бошлиқ бригада аъзолари бу йил ҳам ана шундай баракали хирмон яратишга ошиқишаяпти. Ҳозирга қадар мўл ҳосилга пухта замин яратилди. Барча майдонлардаги ғўзаларга биринчи бор ишлов бериш асосан тугалланди.

Ғ. ТУРСУНХЎЖАЕВ.

УНИВЕРСАЛЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Ғўзаси бир текис гуркираб ўсаётган кенг пайкалларда иш қизғин. Моҳир универсалчилар ўз агрегатларини усталик билан бошқариб қатор ораларига сифатли ишлов бермоқдалар. Культивация билан бир вақтда ҳар гектар ерга 150 килограммдан суперфосфат ва 200 килограммдан селитра солиб кетилмоқда.

Ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлаётган бу универсалчилар Урта Чирчиқ бошқармасидаги «Полярная звезда» колхозининг азаматлари: Нам Син Ман, Мамат Номозов, Ким Алексей ўртоқларнинг ҳарбири кунига 8 гектар ўрнига 10 гектар ердаги ғўзани узунасига ва кўндалангига культивациядан чиқармоқдалар.

Колхоз бўйича бу йил 1.560 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Ҳар гектар ердан 29 ўрнига 32 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбурияти олинган.

Мўл ҳосил учун курашда коммунист Ким Николай бошлиқ бригада аъзолари, айниқса, ғайрат қилмоқдалар. Бу бригада 110 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилган. Далаларда ана шунга яраша кўчат бор. Ҳозир бу бригадада ғўзанинг иккинчи парвариши тугалланди.

Шунингдек, колхознинг Сой Сойман, Хван Алексей бошлиқ бригадалари ҳам иккинчи парваришни тугаллаш арафасида туриптилар.

М. МУҲАМЕДОВ.

ЗАРПЕЧАК — ЭКИННИНГ ШЎРИ

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Зарпечакларнинг вегетатив қисмлари жуда тез қайтадан ўсиб чиқади, уруғлари бир неча йилгача сақланади ва тез тарқалади. Шу сабабли ҳам илмий-текшириш муассасалари ва амалиётчилар зарпечак ва бошқа бегона ўтларга қарши курашнинг рационал усулларини кўпдан буён изламоқдалар. Бу соҳада баъзи натижаларга эришилди. Жумладан, оловли культивация воситасида зарпечакка қарши курашиш яхши фойда келтиради: бунда ўтнинг поя ва уруғлари суюлтирилган пропан-бутан гази билан ишловчи махсус оловли культиватор ёрдамида куйдириб ташланади.

Бу культиватор ТД-24-3 тракторига тиркалади. Бунинг учун мазкур тракторларга суюлтирилган газ учун ҳар бири 370 литр сиғимли иккита резервуар ўрнатилади. Резервуарлар 85 процент хажмда тўлдирилади.

Тракторнинг кетига олов камераси ўрнатилади. Иш ҳолатида у паст ва баланд қилса бўладиган полозкаларга тиралиб туради. Бу эса ҳатто нотекис жойларда ҳам унинг равон ҳаракат қилишини таъминлайди. Бурилиш жойларида ва ташиб юриш вақтида олов камераси ғилдиракларга тиралиб туради. Уни транспорт ҳолатига кўтариб қўйиш учун гидроцилиндрдан фойдаланилади.

Олов камерасида икки қатор қилиб ўрнатилган 17 горелка бўлиб, улар бир-бирига қарама-қарши йўналишда шахмат тартибида, ер сатҳига нисбатан 60° бурчакли қилиб жойлаштирилган. Горелкаларнинг бундай жойланиши беда анғизи ва бегона ўтларни ҳар томондан ишлаш имконини беради. Система ичидаги босим 2,5-3 кг/см² бўлганда олов камерасида ҳарорат 900—1000° С га етади. Олдинги горелкаларни ёқиш учун уларнинг устига запальник (тутатқич) ўрнатилган бўлиб, у тракторга ўрнатилган махсус электр асбоб ёрдамида алангаланади. Ортки қатордаги горелкалар олдинги горелкалардан алангаланади.

Оловли культиватор резервуарлари махсус автоцистернадан 85 процент ҳажмда суюқ газ билан тўлдирилади. Агрегат ишлаётган вақтда суюқ газ ўз буғларининг босими остида резервуардан сиқилиб чиқиб, найчага ўтади, ундан заправка вентили бўйлаб бекиткич клапан ва босим регулятори орқали буғлантиргичга етиб келади. Бу ерда юқори ҳарорат таъсири остида суюқ ҳолатдан газ ҳолатига келади. Шундан кейин махсус найча орқали тақсимловчи трубаларга ва ундан эса сопло орқали горелкаларга етиб келади. Горелкаларга кириш вақтида газ ҳаво билан аралашиб, ёнувчи аралашма ҳосил қилади. Бу аралашма запал свечасининг учқунларидан алангаланиб кетади.

Олов камерасида ҳосил бўлган аланга ва қайноқ газ беда анғизига, ер сатҳидаги зарпечакка, бошқа бегона ўтларга ва уларнинг уруғларига 1-1,5 секунд давомида таъсир этади.

Трактор тезлигини ўзгартириш йўли билан оловнинг таъсир муддати ўзгартириб турилади, алангананг катталиги ва шиддати эса горелка соплосининг катталигига ва система ичидаги газ босимига боғлиқ бўлади.

Тракторни биринчи тезликда юргизиш ва система ичидаги газ босимининг 2,5—3 кг/см² бўлиши культиватор ишининг оптимал режими ҳисобланади. Ача шундай оптимал режимда олов билан ишланганда ер сатҳидаги гумус ва азот ўзгармайди. Ернинг 2 сантиметрдан чуқур қисми унча кўп қизимайди. Шу сабабли беда илдизининг бўғзи зарарланмайди.

Оловли культивацияни ёғинсиз қуруқ ҳавода, зарпечак ва бошқа бегона ўтлар уруғ бойламасдан бурун ўтказиш керак. Шундагина зарпечак ва ўтларни 95—100% қириб юборишга эришилади. Аммо, зарпечак ва бошқа ўтлар уруғ бойлаб бўлгандан кейин, уларнинг уруғларини йўқотиш учун ҳам йилнинг исталган фаслида оловли культивациядан фойдаланиш мумкин.

Оловли культиватор резервуарини суюлтирилган газ билан бир марта тўлдирилса, 6,5-7 соат ишлашга етади. Машина бир соатда 0,7 гектар ерни ишлай олади. Унда битта механик-ҳайдовчи ишлайди.

Оловли культиваторни бир марта заправка қилиб бир смена ишлаш ва 5,5-6 гектар ерни ишлаб чиқиш мумкин. Шунча ерни ОУН-4-6 пуркагич билан дорилаш учун бу машинани 12 марта заправка қилишга тўғри келарди. Унда тракторчининг бир кунлик иш унуми эса олов культиватор ҳайдовчисининг иш унумидан икки марта кам бўларди.

Бедани тақир қилиб (5—7 см.) ўриш ва ўрилган бедани 3—4 кундан қолдирмай тозалаб йиғиб олиш керак.

Агар далани ёппасига ўт босган ва беда зарпечаги ниҳоятда қалинлашиб, «ёстиқча»лар ҳосил қилган бўлса, у ҳолда культивациядан олдин икки томонлама бороналаш ўтказилиши керак.

Беда ўриб олингандан кейин 3—4 кундан кечикмай ёппасига (дала четларини чала қолдирмай) оловли культивация ўтказиш;

Оловли культивация ўтказилгач бир-икки кундан кейин полларни тўлдириб суғориш лозим.

Зарпечак пайдо бўлган кичик майдончалар қўл горелкалари билан куйдирилади.

Каноп, жут ва бошқа экинлар орасида ўсадиган зарпечак ҳамда бошқа бегона ўтларнинг уруғларига қарши курашни бошлашдан олдин бир қатор тайёргарлик ишлари ўтказилиши зарур.

Сабзавот-полиз ва картошка экинлари ҳосили йиғиб олингандан кейин ана шу майдонларда оловли культивация ўтказиш учун ҳам каноп экинлари майдонидаги сингари тайёргарлик ишлари ўтказилади, фарқи шундаки, аввал ўсимлик поялари ва бошқа қолдиқлар куйдириб ташлангандан кейингина ёппасига оловли культивация ўтказилади.

Оловли культиватор билан ишлаётганда горелканинг оловини шу яқиндаги экинларга, пичан ғарамларига ва бошқа тез алангаланадиган объектларга йўлатмаслик учун ҳамма чоралар кўрилиши шарт; культивация ён томондан шамол эсиб турганда ўтказилгани маъқул.

А. МАРТИРОСОВ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном, Ўзбекистон ССР ўсимликлар карантини бўйича давлат инспекциясининг бошлиғи.

К. КАЦУЛАС
Ўзбекистон ССР ўсимликлар карантини бўйича бош ўтшунос агроном.

Т. ЕРМАТОВ
Тожикистон ССР ўсимликлар карантини бўйича бош агроном.

ИНЖЕНЕРНИ КЎРГАН БОРМИ?

Башарти Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Интернационал» колхозининг ўртоқ Паша Даруишев бошлиқ бригадаси далаларини кезсангиз, азамат колхозчиларнинг меҳнатига таҳсин ўқийсиз. 140 гектар майдонда ғўза қулф уриб ривожланяпти. Колхозчиларнинг ҳам, механизаторларнинг ҳам фикри-зикри мўл ҳосил тўплашга қаратилган. Ўртоқ Холмат Норов бригадасида ҳам парвариш чакки эмас. Бу бригадаларда мўл ҳосил учун чинакам кураш уюштирилгани ҳар бир ҳаракатдан сезилиб турибди.

Ғўзаси яшнаб турган бундай далаларни айланиб, колхознинг 5-бригадасига ўтсангиз, таъбингиз хира бўлади. Ишда на суръат бор, на сифат. Ёввойи ўт ғўзанинг озуқасига шерик бўлса, қатқалоқ кекиртагидан бўғиб ётибди. Натижада ғўза нимжон, касалманд бўлиб қолган.

Даладан бригадир ўртоқ Тошбой Афеновни топиб бўлмади. Табелчи Асил Усмоновга йўлиқдик. У механизатор Қуролбой Умаров билан суҳбатлашиб турган экан. Нарироқда ўн чоқли колхозчи ёввойи ўтларни ўлдиряпти. Бироқ, кетмон эгатнинг бир ерига тегса, бир еридан сакраб кетяпти. Хуллас, ҳозир ўти ўлдирилган ерда эртагаёқ улар «мана биз» деб қомат кўрсатиши турган гап.

Буни қарангки, ғўза 3-4 тадан чин барг чиқариб қолган бўлсаям яганалашга ҳали дурустроқ қўл урилмаган. Ахир, 18 майга қадар 88 гектар ердаги ғўзадан атиги 11 гектари яганадан чиқарилган бўлса-ю, бу иш 6-7 кундан бери тўхтатиб қўйилганини нима деб баҳоласа бўлади!

Ҳозир 53 гектар ер ғумайзор бўлиб кетган. Кунига ўтдан тозаланаётган майдон эса 1-1,5 гектардан ошмаяпти. Ахир, мавжуд ўтни йўқотиш учун бир ойдан мўл вақт керак. Чала чопилган ердаги ўтлар ҳам қараб туради, дейсизми? Бунақада яганага сира навбат келмайди-ку!

Бригадада техникадан фойдаланиш ҳам талабга жавоб бермайди. Икки тракторнинг бирортаси норма бажараётгани йўқ. Ҳалигача 15 гектарга яқин ердаги ғўза қатор ораларига бирор марта на узунасига, на кўндалангига трактор юрган эмас.

— Э, биродар, — дейди афсусланиб механизатор ўртоқ Қ. Умаров. — Қанча серунум ишласак, ўзимизга ҳам шунча фойдаси бор-ку! Бизга қолса, кунига 9 ўрнига 6-7 гектар ерни культивация қилармидик. Ҳў анови қўрғонни кўряпсизми? — дейди Қуролбой ака биздан 500 метр чамаси нарироқдаги ҳовлини кўрсатиб. — Ўша ер трактор паркимиз бўлади. Колхоз инженери ўртоқ А. Шекни қидириб борсангиз ўша гараждан топасиз. Лекин, бундай далага чиқиб, ишлаётган техника ҳолидан хабар олиш у кишига одат эмас. Инженерни шу ерда чигит экишда бир кўрувдик. Шундан бери қораларини ҳам кўрсатмадилар. Бирор шикаст юз берса, ҳар томонга ўзимиз югурамиз.

— Бунинг устига, — қўшимча қилди табелчи. — колхоз раҳбарлари «СУЗ»ларни ўғит билан таъминлашда палапартишликка йўл қўйишаяпти. Куни кеча тракторимиз эрталаб соат 11 дан кеч соат 5 гача ўғит кутиб бекор турди. Уч бригадага фақат битта машина ажратишибди. Бизга навбат келгунча кеч бўлди.

Дарҳақиқат, колхозда техниканинг унумли ишлаши учун етарли қайғурилмаётир. Инженер Александр Григорьевич Шекнинг димоғи жуда баланд. Дала айланиб, участка механикларининг ишини кузатиш, улар билан маслаҳатлашиш инженернинг хаёлига ҳам келмайди. Шу сабабли тракторларнинг қандай ишлаётганидан, уларнинг камчилигидан бутунлай бехабар. Эрталаб уйидан бафурча чиқиб, қуёш уфққа бош қўйиши биланоқ гараждан жўнаб қолади. Қайси бригадага бориб гаплашманг, механизаторлар инженерни анчадан бери кўролмаётганларидан нолишади.

Устозидан ўрганган участка механиги Илья Михайлович Трубидин ҳам тракторлар ишини онда-сонда кузатади, холос.

Колхознинг Сахадин Муродов, Қолдибой Кўчербоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза парвариши ҳозирги куннинг талабига жавоб бермайди. Қ. Кўчербоевнинг ўтакетган беғамлигидан бригаданинг ҳалигача бирор гектар ердаги ғўзаси озиқлантирилмаган. Бироқ, раис ўртоқ М. Хожимуҳамедов ҳам, агроном ўртоқ Илёс Зуфаров ҳам бундан хабардор бўлсаларда, камчиликнинг олдини олмаганлар.

Бу йил 1200 гектар ердан мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилган хўжаликда ана шундай камчиликларга йўл қўйиляпти. Агар уларнинг олди олинмаса, ваъда қоғозда қолиб кетади.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Изламанг мени дўстлар ўзга жойдан,
Баланд ердан кузатувчи инженерман.
Далада бузилса гар универсал,
Бормай, тилда тузатувчи инженерман.

М. Воробейчиков чизган расм.

САМИ АБДУҚАҲҲОР

ЁМОННИНГ БИР ҚИЛИҒИ...

(ҲАЖВИЙ ҲИКОЯ)

Биз тушган автобус Мирзачўлдан чиқиб, бир километр йўл босиши биланоқ яна тўхтади. Тоқати тоқ бўлган йўловчилар дарҳол деразадан бош чиқариб қарашди. Катта йўл ёқасида икки қўлтиғига икки катта тугун қисган, бир қўлига янги самовар, яна бир қўлига оғзига рўмол ёпиб бойлаган челак ушлаган норғил одам турарди. Афтидан, машинани ўша тўхтатган.

Дарҳақиқат, машинанинг орқа эшиги очилиб, одамларни нарибери итариб бояги киши машинага чиқди. Энди кўрдим, унинг яна бир сеткаси бор экан — тишлаб олибди. Юк, тугун, сеткалар орасида кўринмай кетган бу одамга кўзи тушиши билан ёнимда ўтирган хушбичим йигит дик этиб ўрнидан туриб жой берди. Янги ҳамроҳим бевақт қулатилган чинордек гуп этиб ўриндиққа ағдарилди. Дурустроқ жойлашиб оларкан, тиззамга челагини дўқ этиб қўниб бандини қўлимга тутқазди. Ҳамроҳман, ноилож индамадиму, юз-кўзига тикилдим. Юзидан тирсиллаб қон чиқиб кетай дейди, зуваласи пишиқ, пайлари ўйнаб турибди. Энлик камар қорнини иккига бўлиб турибди...

— Нима бало, мулла ака, кўчиб кетяпсизми? — сўрадим, унинг бир арава юкни ўзига ортиб олганидан таажжубланиб.

Ҳамроҳим боятдан бери ғимирсилаб буюмларини ҳар ёққа жойламоқда эди. Саволимни эшитиб, энгашган жойидан бош кўтарди. Ғалати бир тиржайди-да:

— Тирикчилик, — деб қўйди.

Машина яна ел қувиб кетди. Мундай қарасам ҳамма ўз ҳамроҳлари билан суҳбатлашиб ўтирибди. Тўғри, суҳбат билан йўл қисқаради, вақт сезилмай ўтиб кетади... Менинг ҳам ҳамроҳим бор, йўлни қисқартишим мумкин.

— Боя тирикчилик дедингиз, лекин бу қадар ташвишга ҳожат борми? — атайи ҳамроҳимни суҳбатга тортдим.

— Керакли тошнинг оғирлиги йўқ, ука. — Ҳамроҳим машинага чиқаётганда тишлаб олган сеткани ечиб, қаттиқроқ қисиб боғлади. — Бировга у керак, бировга бу... Мана, самовар нима деган гап. Шуниям атайи Мирзачўлдан олиб кетаяпманда!

— Ахир, Тошкент магазинларида бунинг минггги тахланиб ётибди-ю...

— Вой, қизиқсиза, бунинг яхшиси савдогар, чайқовчи деган зангарлардан қоладими! Чумоли инига дон ташигандай ташиб кетишади! Улар шундай тоифаданки, худо таолло уларга фақат бурун берган, ҳид билади, исковичдай ис олади!

Чамаси, яхши кўрган мавзуидан гап очиб қолдим шекилли, ҳамроҳим бир пасда жоврай кетди.

— Э, сиз ҳали бу савдогар, чайқовчининг совунига кир ювмабсиз! Зангарлар, худди сеҳргарга ўхшайди. Сеҳргарни биласизми, ҳув от ўйинларда бўлади-ку, фокусчиям дейишади. Қўлига тушиб қолсангиз, қорани оқ, оқни қора қилиб ўтқазади, имони йўқлар! Дарёнинг лабига олиб бориб қуруқ қайтариб келишади. Мен сизга уларнинг қилиғи, одати, яна нима десам экан, фокусидан гапириб берсам, дейлик, сиз зарурат бўлиб қолиб, бирон нимангизни сотгани бозорга бордингиз. Дарвозадаёқ чайқовчи сизга елим бўлади, илон бўлиб аврайди, ёқангиздан кириб енгингиздан чиқади, ишқилиб қўлингиздаги буюмингизни арзон-гаровга қоқиб олганини ўзингиз ҳам билмай қоласиз. Сиздан бешга оладию, салдан кейин ўзингизга уни ўттизга ўтқазади...

Ҳамроҳим завқ билан кулди. Гапига қизиқиб қолганимни кўриб қувонди. Семиз юзига кулги ёйилди. Бошқа йўловчилар ҳам унинг оғзига тикилишди.

— Чайқовчи зоти ўзига ўхшаган харомхўр билан чайқов бозорида топишади. Топишадию товламачиликка тўн кийгизади. Сиз, масалан олайлик, ўртоғингиз тўйига совға қилиб соат олмоқчисиз. Соат дегани магазинда қалашиб ётибди. Шундай одамлар ҳам борда, тавбангдан кетай-ей, соат олгани чайқов бозорига боришади! Чайқовчи нима қилади денг, арзимаган соатни, ўғлига ўйнагани берса олмайдиган соатни қуртдай қилиб пуллайди. Содда харидорга фалон пул дейди, харидор ўз баҳосини айтади. Лекин худди шу лаҳзада уч-тўрт «харидор» — фрибгарнинг ўша шериклари — баҳони ошира беради. Қисқаси, харидор олган соат тўйхонага ҳам етмай ярим йўлда жон беради.

— Мулла ака, сиз уларнинг миридан-сиригача биларкансиз-а, — дедим ҳамроҳимнинг билоғонлигидан ҳайратланиб.

— Кўп қўлга тушганмиз-да, ука. — Маъноли кулди ҳамроҳим. — Бошидан ўтган табиб деганлар. Яна бир сафар хотинимга жемпер керак бўлиб қолдию, бозорга тушдим. Бир чайқовчида антиқаси бор экан. Қаранг, унга мен ҳам, бир аёл ҳам барвар ёпишдик. Талашиб қолдик. Иккимиз ҳам чайқовчининг оғзидан чиққан баҳога олмоқчимиз. Бир вақт разм солсам чайқовчи менга қараб имо-ишора қиляпти. Жемперни аёлга бердим. Аёл нари кетиб, қораси ўчмай, бир жувон лип этиб яна икки дона жемпер келтириб берди. Сотиб бўлиши билан яна олиб келди. «Омборми ё кони борми?» дейман ўзимга ўзим! Кейин уларнинг яна бир қилиғи бор...

Ростдан ҳам гап билан бўлиб, Тошкентга етиб келганимизни сезмай қолибмиз. Ҳамроҳим бўлса ҳамон гапирар, булоқдай қайнарди.

Автобус шаҳарга кириб келиб, олди йўловчилар машинадан тушаётганларида ҳамроҳим:

— Ука, сиздан илтимос, юкларни туширишиб юборсангиз! Беш минут олдин, беш минут кейин — фарқи йўқ. Одамлар тушиб бўлсин, — деди.

Биз одамлар тушиб бўлишини кутиб ўтирдик. Ниҳоят, биз ҳам жойимиздан турдик. Нима учундир машинамиз эшиги тагида тўрт киши турарди. Уларнинг иккитаси милиционер эди. Ҳамроҳимнинг кўзи уларга тушдию, тахта бўлиб қолди.

— Салом, Шермат ака, с приездом! — деди билагида «дружиначи» қизил лентаси бор йигит ва бир сакраб машинага чиқиб, юкларни тушира бошлади.

— Ҳўв ўртоқ, — мени йўлдан қайтарди милиционернинг бири. — Мана, сиз ҳам кўринг, қўшимча гувоҳ бўласиз!

Кўзим самовар ичидаги, ўтхонасидаги, ўзим тиззамга қўйиб келган челакдаги, бояги тугун ва сеткалардаги духоба, шойи, хотинлар жемпери, тилла буюмлар, яна алла қандай камёб молларга тушди. Бир нафасда дами чиқиб кетган шардай кичрайиб, шалвираб қолган ҳамроҳимга қарадим:

— Мулла ака, мана энди қўлга тушдим десангиз ярашади! — дедим.

Янгийўл бошқармасидаги «Ленинизм» колхозининг ўртоқ Маъпират Орипова бошлиқ звеносида нўхат ёппасига гуллади. Звено аъзолари ҳар гектар ердан кам деганда 35 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Суратда: Маъпират Орипова ва колхознинг бош агрономи Зокиржон Умаров ўртоқлар нўхатзорда.

Қ. Розиқов фотоси, ЎзТАГ фотохроникаси.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

КАПИТАЛ МАМЛАКАТЛАРДА СИНФИЙ КУРАШ

ТУРКИЯ

▲ Истамбулдаги «Адолат» тўқимачилик комбинати ишчиларининг забастовкаси тўрт кундан бери давом этмоқда. Касаба союз вакиллари билан корхона эгалари ўртасидаги иш ҳақи масалаларини тартибга солиш тўғрисидаги музокаралар ижобий натижа бермади. «Кавел кабло» заводининг яқинда забастовка қилган ишчиларидан ўрнак олган тўқимачилар доимо фабрика биноси олдида турибдилар. Турли корхоналарнинг касаба союз ташкилотлари қўлларидан келганча уларга ёрдам бериб турибдилар.

▲ Бошқа корхоналарнинг меҳнаткашлари ҳам ўз ҳуқуқлари учун курашни активлаштирмоқдалар. «Нур» пластмасса фабрикасининг ишчилари иш ҳақининг 30 процент оширилишини талаб қилмоқдалар. Улар ўз талаблари қондирилмаса, забастовка бошлашга аҳд қилганликларини айтдилар.

АНГЛИЯ

▲ Оксфорддаги «Моррис моторс» фирмаси заводининг мингга яқин ишчиси маъмурият уларга бошқа корхонанинг заказини бажаришга мажбур қилмоқчи бўлганида, улар уй-уйларига тарқаб кетдилар, чунки бошқа корхонанинг ишчилари иш ҳақини оширишни талаб қилиб, забастовка қилган эдилар.

ЯПОНИЯ

▲ Киотодаги фонд биржаси ходимларининг иш ҳақини ошириш учун бошлаган кураши 81 кун давом этди. Музокаралар натижасида фонд биржаси ходимларининг касаба союзи маъмуриятни иш ҳақини оширишга ваъда беришга мажбур қилди ва забастовкани тўхтатиш ҳақида кўрсатма берди. Осака биржаси ходимларининг касаба союзи ҳам 51 кунлик курашдан кейин ўз талабларининг қисман бажарилишига эришиб, забастовка курашини тўхтатди.

ПОКИСТОН

▲ Дакканинг саноат районида (Шарқий Покистон) маҳаллий маъмурлар митинглар ва намойишлар ўтказилишини тақиқловчи жиноят кодексининг 144-моддасини жорий қилдилар, деб хабар беради «Доон» газетаси. Маъмурлар шаҳардаги баъзи саноат корхоналарининг ишчилари забастовка бошлашга аҳд қилганларидан кейин шу қарорга келдилар. (ТАСС).

Носир билан Бин Белла музокаралари

ҚОҲИРА, 20 май. (ТАСС). Кеча Қоҳирада Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир билан Жазоир Халқ Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси Бин Белла ўртасида расмий музокаралар бошланди. МЕН агентлиги қуйидагиларни хабар қилади: Бирлашган Араб Республикаси Ижроия комитетининг раиси Али Сабрий шу учрашув хусусида гапириб, Носир билан Бин Белла Бирлашган Араб Республикаси президентининг Жазоирга қилган сафари вақтида бошлаган музокараларини давом эттирдилар, деди. Улар Африка давлатлари бошлиқларининг Аддис-Абебадаги конференциясида муҳокама қилинадиган масалалар устида фикрлар олишдилар. Улар шунингдек, араб ва Африка давлатларига тааллуқли проблемаларни ҳам муҳокама қилдилар.

Президент Носир, дейилади чет эл телеграф агентликларининг хабарларида, Сурияда ги аҳволни ҳамда уч томонлама — Миср, Ироқ ва Сурия федерациясини тузиш ҳақидаги Қоҳира декларацияси эълон қилингандан кейин юз берган бошқа воқеаларни Бин Беллага тушунтириб берди.

Бин Белла ана шу бирликни амалга оширишга қаратилган ҳамма ҳаракатларни батамом қувватлаётганлигини таъкидлади.

Италия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми

РИМ, 20 май. (ТАСС). Бугун Римда Италия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми иш бошлади. Партия секретариатининг аъзоси Пьетро Инграо 28 апрелда парламентга ўтказилган сайловларнинг натижалари тўғрисида ва мамлакатдаги сиёсий вазиятда сўлга томон бурилиш бўлиши учун кураш ҳақида доклад қилди.

Италия Компартияси сафларининг ўсиши

РИМ. 20 май. (ТАСС). Коммунистик партия сафларига янги аъзолар қабул қилинаётганлиги тўғрисида Италиянинг турли шаҳарларидан хабарлар келиб турибди. Ломбардия область партия активининг Миланда ўтказилган йиғилишида кейинги вақтларда ана шу область коммунистик федерациялари ўз сафига 8 минг 700 кишини қабул қилганлиги маълум қилинди.

Шимолий Италиянинг энг йирик саноат маркази бўлган Миланнинг бир ўзидагина 5200 кишига Коммунистик партия аъзолиги билетлари берилди.

АҚШда тинчлик тарафдорларининг фаолияти тобора активлашмоқда. Кейинги вақтда Қўшма Штатларнинг бир қатор йирик шаҳарларида капиталистик монополияларнинг зўр бериб қуролланишга қаратилган сиёсатини қоралаб намойиш ва митинглар ўтказилди. Нью-Йоркдаги Бирлашган Миллатлар Ташкилоти биноси олдидаги намойиш ва митингда 6 мингдан ортиқ киши иштирок қилди.

Суратда: намойишда қатнашган ёшлар колоннаси.

Г. Васильев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ

Н Е П А Л

Газетхонлардан М. Болтабоев, Ш. Қаюмов (Янгийўл), М. Жониқулов (Гулистон) ва Р. Кўчаров (Юқори Чирчиқ) ўртоқлар редакциямизга хат ёзиб, ёш Непал давлати ҳақида маълумот беришни илтимос қилганлар.

Қуйида биз шу тўғрида материал босдик.

Бундан 12 йил муқаддам, 1951 йил февраль ойида Непалда қарийб юз йил ҳукмронлик қилган Ран династиясининг куни битди. Шунинг учун ҳам бу кун ҳар йили Непал халқининг миллий байрами сифатида нишонланади.

Непал жуда ажойиб мамлакат бўлиб, Химолой тоғларининг марказида жойлашган. Хитой ва Ҳиндистон унга чегарадош. Непал территорияси Австрия ва Швейцария территориясини қўшиб ҳисоблаганда ҳам улардан катта. Аҳолисининг сони жиҳатидан Финляндияга нисбатан икки марта ортиқ.

Мамлакатнинг табиати хилма-хил. Унинг шимоли-шарқида дунёда энг баланд тоғлар жойлашган. Непал территориясининг каттагина қисми ўрмонлар билан қопланган.

Жуда баланд тоғлар ва ўтиб бўлмас чангалзорлар билан ўраб олинган бу кичик давлат узоқ йиллар давомида ташқи дунёдан ажралган ҳолда яшаб келди. Мамлакатнинг бутун тарихида 1949 йилгача европаликлардан атиги 50 га яқин киши бу ерга келиб кетган.

Инглиз мустамлакачилари бу ердаги феодал тартибларни сақлаб қолиш, халқни талаш ва эксплуатация қилишни давом эттириш йўлида ҳамма чораларни кўриб келдилар. Непалнинг ташқи оламдан ажралган ҳолда яшаганлигининг асл сабаби ҳам шунда. Лекин непалликлар бундай зулмга қарши қўзғолон кўтардилар ва пировардида ғалабага эришдилар.

Шундан буён орадан 12 йил ўтди. Лекин шу қисқа давр ичида мамлакатнинг қиёфаси бутунлай ўзгарди, халқнинг турмуши бирмунча яхшиланди.

Непал 20 га яқин мамлакат билан, шу жумладан Совет Иттифоқи билан ҳам дипломатик алоқалар ўрнатди, 1955 йилдан бери Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзосидир.

Қирол Махендра бошчилик қилаётган Непал ҳукумати ўз ташқи сиёсатида бетарафлик, барча халқлар билан тинч ва дўст бўлиб яшаш йўлини тутмоқда, тинч-тотув яшаш принципларини қизғин қўллаб-қувватламоқда.

Совет Иттифоқи билан Непал ўртасидаги дўстона алоқалар 1956 йилдан бери давом этиб келяпти. Непал қиролининг 1958 йили мамлакатимизга қилган дўстлик визитидан сўнг ҳар икки мамлакат ўртасидаги алоқалар янада кенгайди.

Бизнинг мамлакатимиз ёш Непал давлатига миллий экономикани юксалтиришда катта иқтисодий ёрдам бераётир. 1959 йил бошларида Непал пойтахти — Катмандуда совет-непал битими имзоланди. Битимга кўра, Совет Иттифоқи Непалга жуда катта суммада пул ёрдами берди. 1961 йилда эса маданий алоқалар тўғрисида битим тузилди.

Ўтган йил февраль ойида ҳар иккала давлат ўртасида имзоланган протоколга асосан, СССР ҳукумати Непалга 3 миллион 200 минг сўм пул беришга қарор қилди. Бу маблағлар Непалда совет лойиҳаси асосида ҳамда совет мутахассислари ёрдами билан қуриладиган қатор объектларни — гидроэлектростанция, тамаки фабрикаси, қанд заводи ва бошқа қурилишларни барпо қилиш учун сарфланади. Шуни ҳам айтиш керакки, шу маблағдан 700 минг сўмни қайтариб бермаслик шарти билан Непалга берилди.

Шунингдек, совет ташкилотлари бу ёш давлатга аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилашда ҳам яқиндан кўмаклашмоқдалар.

Непал мамлакати тараққиёт сари бораётганлигини унинг пойтахти — Катманду мисолида ҳам кўрса бўлади. Ҳозир бу ерда бир қанча мактаблар, кутубхоналар, кинотеатрлар, каттагина музей, стадион, радиостанция ва бошқалар бор. Шаҳар яқинида университет учун бино қуриляпти. Бу — мамлакатда биринчи олий ўқув юрти бўлади. Пойтахтда, шунингдек айрим йирик шаҳарларда газета ва журналлар чиқиб турибди.

Непал халқи жуда катта қийинчиликлар билан янги ҳаёт қурмоқда.

Ҳукумат иқтисодий ривожланишнинг 1957—1961 йилларга мўлжалланган беш йиллик планини ишлаб чиққан ва қабул қилган эди. Лекин бу план ҳам қисман бажарилди. Чунки молиявий қийинчиликлар бу мақсадга эришиш имконини бермади.

Феодаллар ҳукмронлигини чеклаш мақсадида бундан олти йил муқаддам аграр ислоҳот ҳақида қарор қабул қилинган эди. Унга мувофиқ, помешчикларнинг деҳқонларни ердан ҳайдаб чиқаришни тақиқлаб қўйилди. Аммо катта ер эгаларининг қаттиқ қаршилик кўрсатиши туфайли бу қонун жуда секинлик билан амалга ошмоқда. Ҳозир ҳамма ерларнинг 80 процентга яқини катта мулкдорлар қўлидадир.

Мамлакатдаги оғир сиёсий ҳамда иқтисодий вазиятга қарамай, прогрессив кучлар Непалнинг иқтисодий ва сиёсий тараққиёти учун сабот билан курашмоқдалар. Ёш, мустақил давлатнинг янги ҳаёт қуришда янги марраларни эгаллаши турган гап.

А. БЛОК.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

РИХАРД ВАГНЕР

Ёзувчи Гётенинг «Фауст» асарини ким билмайди дейсиз. Бу севимли асар учун ёзилган музикаларни тинглаганмисиз? Ҳа, бу жозибадор куйларни эшитган тингловчи асарда тасвирланган воқеаларни кўз олдида яққол гавдалантиради. Шунақа, жозибадор оҳанг, шўх ритм, нафосат ва лирик кайфият, жанговарлик — ҳамма-ҳаммаси асар руҳига сингиб кетган.

Бундай жозибадор музика асарини қайси композитор басталаган? «Фауст»га музикавий жўшқинлик касб этган композитор Рихарт Вагнер. Немис классик музика санъатини жаҳон аҳамиятига эга қилишда унинг хизматлари бебаҳодир.

Композиторнинг кўпгина мазмундор музикалари бор. У шоир-драматург сифатида ҳам донг таратган. Бугун жаҳон жамоатчилиги ана шу буюк истеъдод эгаси туғилган куннинг 150 йиллигини нишонлайди.

Р. Вагнер 1813 йил 22 майда Лейпциг шаҳрида туғилди. У гўдаклигида отасидан етим қолди. Ёшлиги артистлар оиласида ўтди. Талантли актер, ёзувчи ва рассом Л. Гейер уни ўз тарбиясига олди. Бу ижодий муҳит ёш Рихардга таъсир этмай қолмади. Бўлажак композитор дастлаб театрга қизиқа бошлади. Ҳатто саҳналарга чиқиб айрим ролларни бажарди. Бу ҳол уни драматик асарлар ёзишга илҳомлантирди. У Гомер ва Шекспирларнинг асарларини қизиқиб ўқиди. Кейинчалик эса унинг қалбида музикага бўлган ҳавас куртак отди. Шунинг учун у композитор Т. Вейнлигга шогирд тушди. 1828-1832 йилларда унинг бир қатор увертюра ва симфониялари ижро этила бошланди.

30-йилларнинг бошларида Европада рўй берган воқеалар унинг дунёқарашига таъсир этди. Айниқса Польшадаги революцион воқеалар ёш санъаткорни мавжуд тузумга танқидий кўз билан қарашга ўргатди. Унинг дунёқарашидаги бурилиш «Польша» номли увертюрасида баён этилди. Композитор 1833 йилда ўз ватанини тарк этиб, 10 йил дарбадарликда юрди. Бу орада Вюрцбург, Кенигсберг, Рига ва Парижда бўлди. Умрининг охирги йиллари Венецияда ўтди. У шу шаҳарда 70 ёшга тўлиш арафасида 1883 йили вафот этди.

Композитор қийинчиликларни енгиб, чидам билан ишлади, янги-янги музика асарлари яратди. У музика ихлосмандларига 13 та опера ёзиб қолдирди. «Феи» — Вагнернинг биринчи операсидир. Бу опера «Аёл-илон» номли қадимги эртак асосида яратилган. «Риенцлар» номли опера (1838-1840 йиллар)да эса композитор тарихий темага мурожаат қилган. Композиторнинг «Фауст» номли симфоник увертюраси ҳам тезда машҳур бўлиб кетди. П. И. Чайковский бу асарга юксак баҳо берди ҳамда уни кишилик қалбининг алам-ситамлари юксак пафос билан ифодаланган асар деб баҳолади.

Қирқинчи йиллар Вагнер учун баракали ижод йиллари бўлди. Бу йилларда «Тангейзер», «Лоэнгрин» каби операларини ёзди. Бу асарларда халқ ҳаёти ёрқин мужассамлантирилди.

Композитор музика назариясига бебаҳо ҳисса қўшди. «Санъат ва революция», «Келажакда ёзиладиган бадиий асарлар» номли илмий асарлари ҳозир ҳам ўз қимматини йўқотган эмас. Унинг опера драматургияси назарияси ва ижодий метод ҳақидаги фикрлари «Опера ва драма» ва «Дўстларга мурожаат» номли асарларида батафсил баён қилинган. «Инсон гўзал ва кучли; революция унга куч-қувват берсин; санъат — гўзаллик демакдир» деб реалистик санъатни ёқлаб чиқди.

Буюк немис композитори Р. Вагнернинг асарларини миллионлар севиб тингламоқдалар. СССР Большой театрининг ижодий коллективи юбилей арафасида композиторнинг «Голландияликнинг парвози» деган операсини саҳналаштирди.

Жаҳон музика маданиятида ўчмас из қолдирган композиторнинг асарлари йиллар ўта яшамоқда ва яшаажак.

А. АЛИЕВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ШАХМАТ „ТОЖ"И ПЕТРОСЯНДА

«Правда Востока» газетасининг 1949 йил декабрь ойида чиққан сонларидан бирини варақласангиз шахмат диаграммасига кўзингиз тушади. Тушунтириш текстида қора доналар билан ўйнаган томоннинг тўрт юришда ғалаба қозониши мумкинлиги конкрет вариантларда исботланган. Мақола ўша йили Тошкентда Ўзбекистон ССРнинг XXV йиллигига атаб ўтказилган юбилей турнирига бағишланган. Мусобақада конкурсдан ташқари мана шу Петросяннинг ўзи (лекин фарқи-20 ёшлик мастер эди), мастерлардан А. Уфимцев (Қозоғистон) ва Г. Иливицкий (Свердловск) қатнашган эдилар.

Ҳалиги диаграммадаги позиция Петросян билан ушбу сатрлар автори ўртасида ўйналган партияда вужудга келган бўлиб, мағлубиятга... Петросян учраши керак эди. Лекин ўшанда ҳам у ўйинни дуранг қилиб «сувдан қуруқ чиқиб кетган» эди. Бу воқеадан бир ярим йил ўтгач Петросян иккинчи марта Тошкентга келди. Бу гал у турнирда эмас, балки мен билан... якка-ма-якка матч ўйнаш учун Москвадан юборилган эди.

Мен Петросян билан ҳаммаси бўлиб 15 партия ўйнаганман. Шундан саккизтасини дуранг қилганимга ҳали-ҳали ишонгим келмайди. Агар унинг бўлғуси жаҳон чемпиони эканлигини ўшанда сезиб қолгуден бўлсам борми, «титроқ» босиб бирорта ҳам дуранг қилолмаслигим турган гап эди.

Янги жаҳон чемпиони Петросяннинг қисқача шахмат биографияси билан таништириб ўтайлик. У ўсмирлар ўртасида икки марта мамлакат чемпиони (1945 ва 1946 йиллар), Грузия чемпиони (1945 йил), уч марта Арманистон чемпиони (1946, 1947, 1948 йиллар), спорт мастери (1947 йилги СССР шахсий биринчилигининг ярим финали), икки марта Москва чемпиони (1951, 1956 йиллар), икки марта СССР чемпиони бўлган. Петросяннинг халқаро мусобақаларда эришган муваффақиятлари қуйидагича: Бухарест 1953 йил — II ўрин; Белград 1954 йил — IV-V ўринлар; Копенгаген 1960 йил — 1; Цюрих 1961 йил — II ўрин; Блед 1961 йил — III-IV ўринлар. Кейинги жаҳон олимпиадалари ва Европа биринчиликларида СССР командасига жуда кўп очко келтирган.

1952 йилдан бошлаб Петросян халқаро шахмат федерацияси ўтказаётган мусобақаларнинг доимий қатнашчиси. 1952 йилги зоналараро турнирда II-III ўринларни эгаллаб халқаро гроссмейстер унвонини олади. 1953 йилги жаҳон чемпионлигига даъвогарлар турнирида бешинчи (14 қатнашчи орасида), 1956 йилги шундай турнирда учинчи-еттинчи, 1959 йилда эса учинчи ўринни эгаллайди. 1962 йили Стокгольмда ўтказилган зоналараро турнирда II-III ўринларни бўлишиб олиб, узоқ Кюрасаога, жаҳон чемпионлигига даъвогарларнинг турнирига жўнайди. Бу ерда олий даражадаги гроссмейстерлар ўртасида биринчи ўринни эгаллаб, Ботвинник билан матч ўйнаш ҳуқуқини қўлга киритади. Унинг Стокгольм ва Кюрасаода ўйналган 49 партиянинг бирортасида ҳам мағлубиятга учрамаганлиги жаҳон шахмат аҳлини ҳайратда қолдирган эди. Ана усталиг-у, мана усталик!

Ботвинник билан Петросян роса икки ой куч синашишди. Матчнинг биринчи 16 партияси ҳақидаги мулоҳазаларимизни газетамизда ўқигансиз. Шунинг учун кейинги олти партия ҳақида фикр юритиш ва матч давомида олган таассуротларимизни баён қилиш билан чегараланамиз.

Матчнинг 17-партиясида ҳар икки томоннинг ҳам мураккаб курашга интилганлиги яққол сезилиб турди. Бир пайт Ботвинник сипоҳларни алмаштириш йўли билан позицияни соддалаштириши ва дурангга эришиши мумкин эди. Бироқ у бундай қилмади: била туриб ўз сипоҳларини ҳимоя линияларидан олиб кетди ва рақибининг ҳужумга ўтишини кутди. Шахмат стратегиясининг «устунликка эришган томон ҳужум қилиши керак» деган қоидасига бўйсунган Петросян рақиби хоҳишини бажо келтиришга киришди. Унинг кучлари тахтада жуда яхши жойлашиб олди. Марказий оқ пиёданинг сурилиши сигнал ракетасининг портлаши каби Петросянни янада ҳужумни кучайтиришга ундади. Бироқ ҳар икки томоннинг ҳам цейтнотда қолганлиги бўлажак ажойиб кураш мазмунига анча путур етказди ва ўйин дуранг бўлди.

18-партияда қизиқ ҳодиса юз берди: беш соатлик курашдан сўнг ўйин мураккаб аҳволда кечиктирилиб, бу позиция обрўли комментаторлар томонидан тахминан баравар деб топилди. Айримлар ҳатто Ботвинникнинг аҳволи яхшироқ деган фикр билдирдилар. Эртасига ўйин давом эттирилиб, яна 10 юришча ўтмай комментаторлар айтганларига пушаймон бўла бошладилар. Петросян бир пиёдасини вақтинча қурбон қилиб, икки руҳи ва икки отини активлаштиришга, рақиб шоҳини тахта марказида «безовта»лантиришга муваффақ бўлди. Унинг ўша кунги ҳужуми эртасига Тошкентда қуққисдан бошланган дўл аралаш жалага ўхшаб кетди. Бу партиядан кейин ҳисоб даъвогар фойдасига 10:8 бўлди.

19-партияда ғалаба қозониш йўлида Ботвинник ўз кучини яна бир бор синаб кўрди. Бироқ, олдинги партияда «зарб еган» Ботвинникнинг асабида бу сафар ўзгариш пайдо бўлганлиги билинди. Партия кечиктирилиб эртасига 66-юришда Ботвинник яна таслим бўлди. Очколар сонидаги фарқ учтага ортди.

18-партия матчда муҳим бурилиш ясаган бўлса, 19-партиядан сўнг жаҳон чемпиони практик жиҳатдан энди ҳал қилиб бўлмайдиган муаммолар гирдобида қолди. «Тақдирга тан берган» Ботвинник кейинги уч партияда кетма-кет дурангга рози бўлиб ўз унвони билан камида уч йил хайрлашишга мажбур бўлди.

Ботвинникдек зўрни «йиқитиб» шахмат «тож»инииг «хўжайини» бўлиб олган жаҳоннинг 9-расмий чемпиони Тигран Петросян ўз олдига қўйган мақсадига худди ўз вақтида эришди. Х. Капабланка 33 ёшида, Алёхин 35 ёшида, Эйве 34 ёшида, Ботвинник 37 ёшида, Смислов 36 ёшида жаҳон чемпионлигига эришган бўлсалар, Петросян ҳам улардан қолишмади — 34 ёшида чемпион бўлди. Янги жаҳон чемпионининг ижоди бундан буён ҳам ривож топиши, бўлажак матчларда ҳам унинг ўз унвонини муваффақият билан ҳимоя қила олиш кучига эга эканлигига тўла асос бор.

Ботвинник ҳақида шуни айтиш фарз: кейинги 30 йил мобайнида совет шахматчиларининг пешқадами бўлиб келган Ботвинникнинг катта хизматлари бу мағлубият билан камситилиши мумкин эмас. У ҳамма вақт жаҳон шахматчилари кўзи олдида буюк сиймо сифатида гавдаланаверади.

М. МУҲИТДИНОВ,
СССР спорт мастери.

Т. ПЕТРОСЯН

Воеводина ривожланмоқда

БЕЛГРАД, 20 май. (ТАСС). Воеводина автоном ўлкасида Кикинддаги нефть конини Панчевода қуриладиган нефтни қайта ишлаш заводи билан боғлайдиган нефть қувурининг биринчи навбат қисми ишга туширилди. Воеводина бу йил қарийб 450 минг тонна нефть беради.

Югославия давлати бу ўлканинг хўжалик ва маданий ривожланиш эҳтиёжлари учун анча маблағ сарфламоқда. Кейинги йилларда бу ерда янги саноат корхоналари барпо этилди, 260 бошланғич мактаб ва ўнларча ўрта мактаб, университет ва бошқа ўқув юртлари очилди. Аҳоли учун 16 газета ва журнал нашр этилмоқда.

Марокаш парламентига сайлов натижалари

ЛОНДОН, 20 май (ТАСС). Марокаш ички ишлар министрлиги, деб хабар беради Рейтер агентлигининг мухбири Рабатдан, Марокаш тарихида биринчи марта ўтказилган парламент сайловлари натижалари тўғрисида олган тўлиқ маълумотлар қуйидагиларни кўрсатади: роялистларнинг «Конституция низомларини ҳимоя қилиш фронти» вакиллари палатасида 144 ўриндан 69 ўринни, «Истиқлол» партияси 41, «Халқ кучлари миллий иттифоқи» 28 ва мустақилчилар 6 ўрин олди.

Ҳозирги король ҳукуматининг етти министри сайловларда ўтмай қолди. Аммо, конституцияга мувофиқ, деб хабар беради Рейтер агентлиги, король парламент аъзоси бўлмаган кишиларни министр қилиб тайинлаш ҳуқуқига эгадир.

Марокаш парламентининг биринчи мажлиси парламентнинг юқори палатаси сайланганидан кейин ноябрь ойида ўтказилиши керак.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг иккинчи сессияси шу йил 28 май кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг Мажлислар залида чақирилади.

Сессиянинг кун тартиби:

1. Шаҳар аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирлари.
2. Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар маҳаллий Советлари ижроия комитетлари, бошқармалар ва ташкилотлар томонидан шаҳардаги турар-жой майдонларини рўйхатга олиш, тақсимлаш ва алмаштиришга қабул қилиш тартиби.
3. Шаҳарни ободонлаштириш, санитария ҳолати ва жамоат тартиби қоидалари.

Депутатлар шу бинонинг ўзида 28 май кундуз соат 1 да рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

22 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Имтиҳонларга яхши тайёрланинг** (мактаб ўқувчилари учун суҳбат), 18.20 — **Соғлом бўлинг!** (болалар учун спорт эшиттириши), 18.40 — **Саҳий атом** (илмий-оммабоп фильм), 18.50 — **Телевизион янгиликлар**, 19.05 — **Халқаро масалалар**, 19.25 — **Ҳайкаллargина гапирмайди** номли киноповесть.

Ўзбек тилида: 20.50 — **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун**, 21.05 — **Телевизион янгиликлар**, 21.20 — **Беҳуда ўтган умр** номли бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.40 — **И. С. Тургенев образи** (совет рассомлари суратларида), 19.05 — **Археология қазилмалари** (Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Яҳё Ғуломов суҳбати), 19.25 — **Қирғоққа тушиш учун рухсат** номли бадиий фильм.

Рус тилида: 20.50 — **Чехословакия санъати** («Социалистик мамлакатлар байроғи остида» циклидан), 21.20 — **Сизга ёзаман** номли бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/V да **Риголетто**, 23/V да **Баядерка**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/V да **Тобутдан товуш**, 23/V да **Номус**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — (ёзги бино) — 22/V да **Тошболта ошиқ**, 23/V да **Икки билагузук**. Спектакллар кеч соат 9 да бошланади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Пароль — «Виктория» — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кундуз соат 4-20 мунутгача).

1) **Кечдан тонггача**, 2) **Вена ўрмони** — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Мардлик ва олижаноблик — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК» (эрталаб соат 10 да).

Очилган сир — НАВОИЙ номли (кеч соат 8 ярим ва 10-10 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Сўнмас ҳаёт — «ИСКРА» (кеч соат 5 дан).

Меҳмонхона бекаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ўйин-кулги кечаси — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Оклахома — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА:

(Сеанслар кеч соат 8.45 минут ва 10 яримда бошланади).

Мардлик ва олижаноблик — НАВОИЙ номли.

Очилган сир — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ўйин-кулги кечаси — КАФАНОВ номли.

30 МАЙДА ЛУГАНСК ШАҲРИДА 3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИНИНГ

АСОСИЙ 93-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ БЎЛАДИ

Тиражда 5 000, 2 500, 1 000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

Заём облигациялари омонат кассаларида бемалол сотилади ва сотиб олинади.

3% ли заём облигацияларини сотиб олинг!

Тошкент шаҳар Октябрь район, 5-квартал Бедил кўчаси, 20-уйда турувчи **Қабилжон Умаржонов**нинг Калинин районидаги Охунбобоев номли колхозда турувчи Карима Ҳакимовна Комиловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Лабзак кўчаси, 263-уйда турувчи **Назия Гилязидинова**нинг Калинин район, Калинин қишлоқ советидаги «Коммунизм» колхозида турувчи Талат Голиудинович Гилязидиновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33785. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 08195. ИНДЕКС 64695. А. 1598.